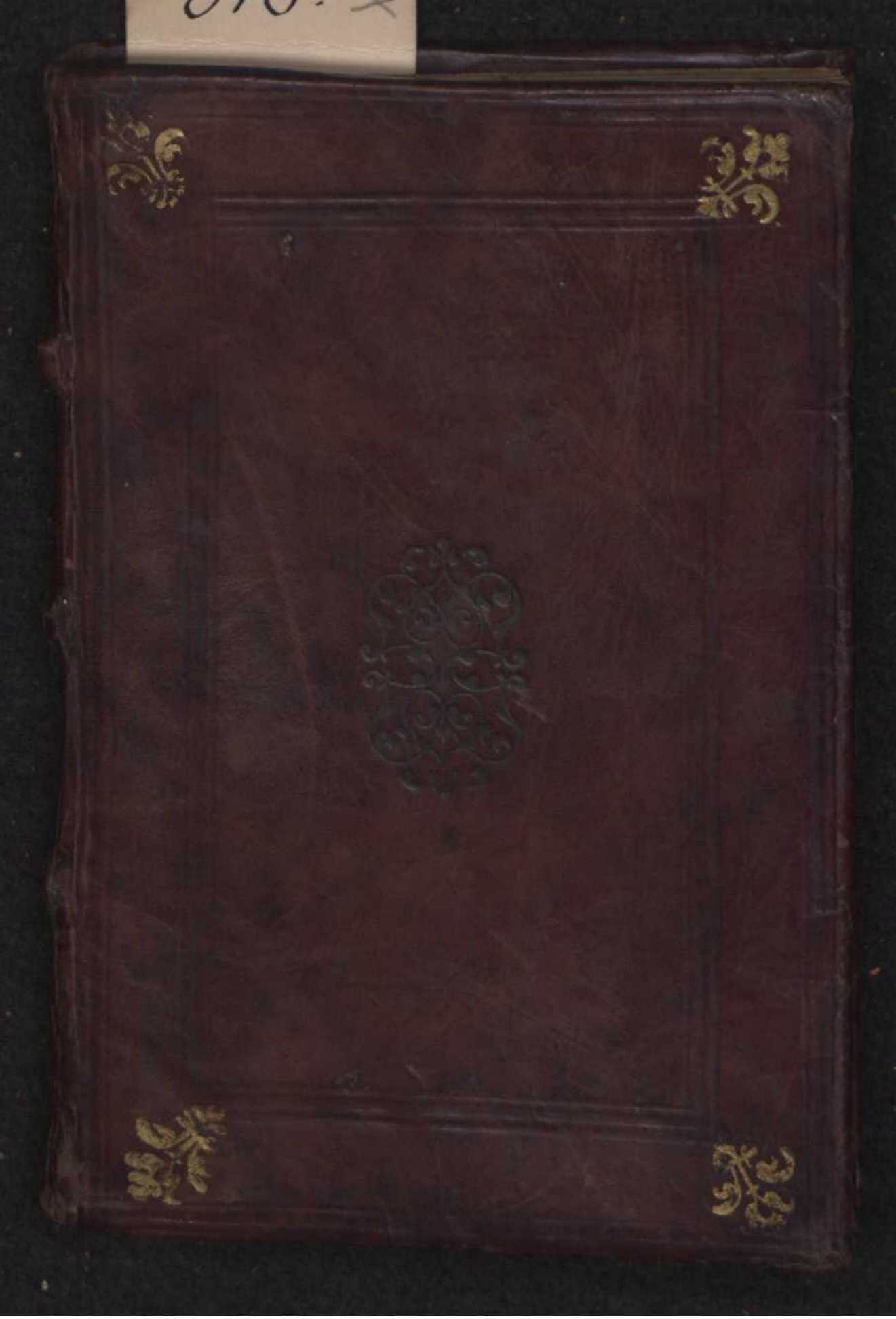

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

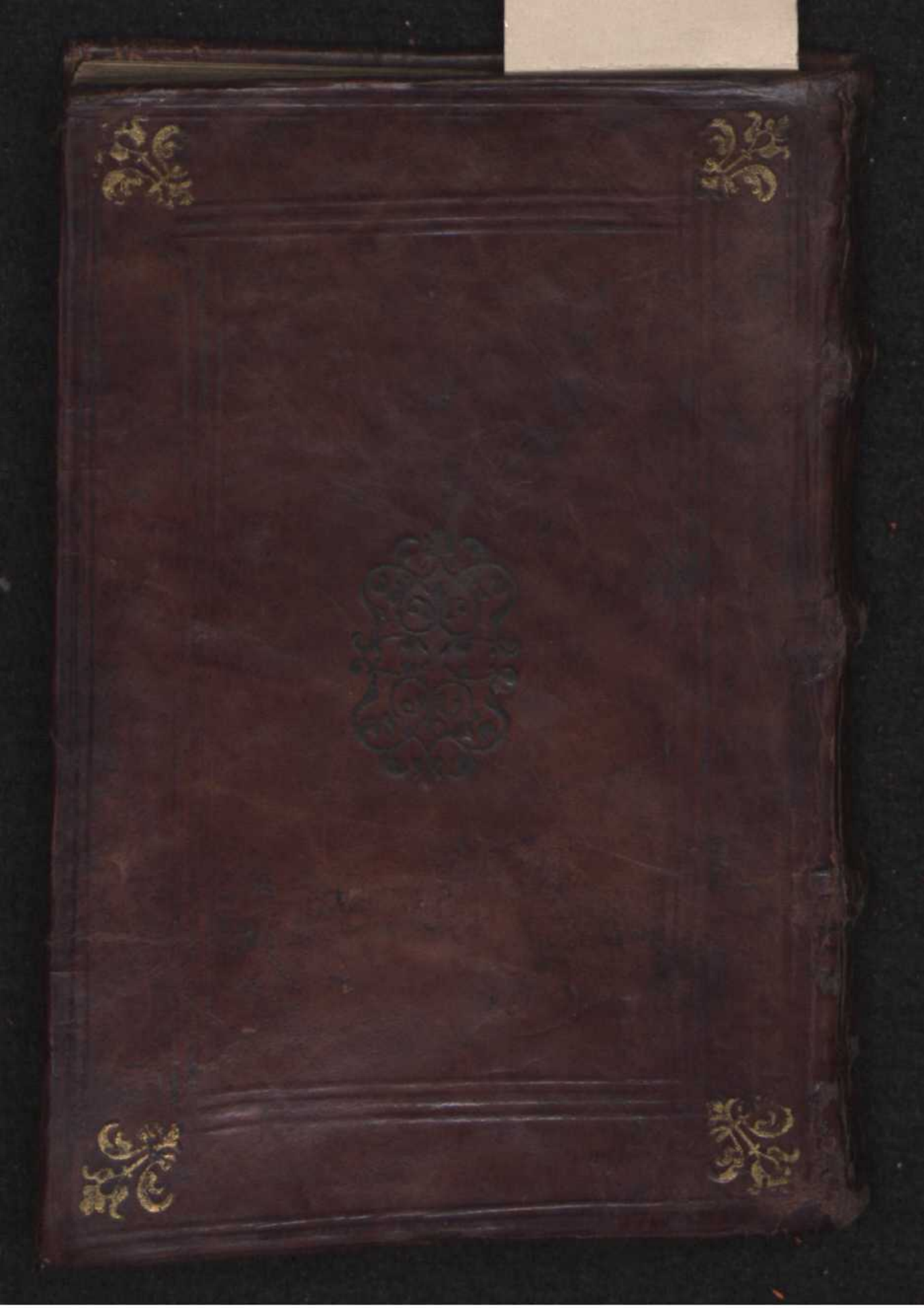

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

171

BOX

№ 315.

= LN 127Y

ux. 2

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

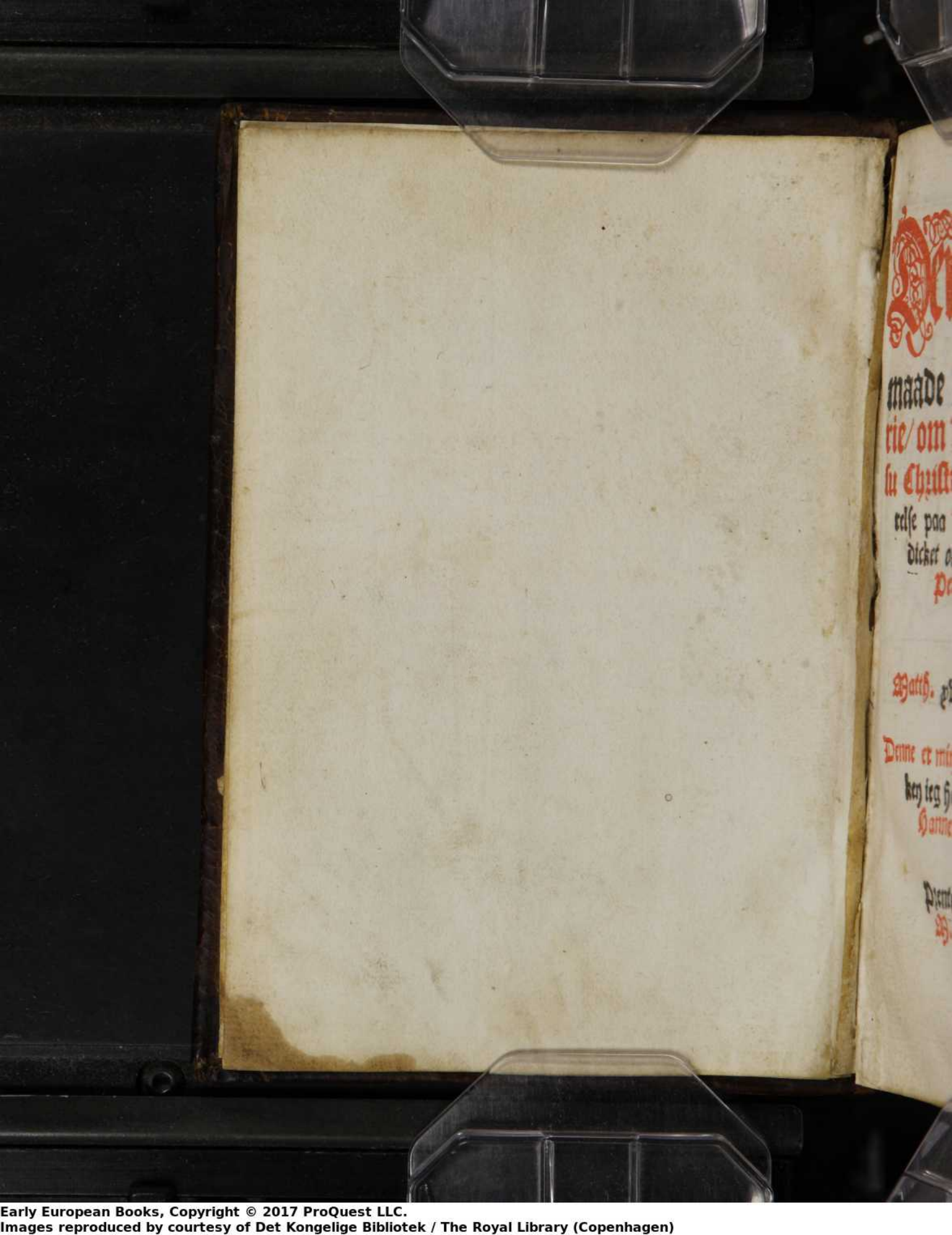

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Den Hver=

maade Herlige Histo=
rie/ om vor Herris Je=
su Christi krefulde forklа=
relse paa Thabor bierg/ Pre=
dicket oc vdlagt aff Docter
Petro Palladio.

Matth. xvii. Mar. ix Luc. ix.

Denne er min Elskelige Søn/ hvilc=
ken ieg haffuer behagelighed/
Hannem skulle i høre.

Prentet i Kiøbenhaffn/
M. D. L. V.

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Ædelig oc Welbyrdig mand Peder Galtke / Kongelig Majestats Lensmand / paa Kiøbenhaffns Slaat / Naade oc fred aff Gud Fader ved Jesum Christum.

HÆre Peder loffuede ieg at skencke eder til en tacksigelsis / bekiendelse / for eders mangfoldige velgerninger imod mig / dette mit flycke arbeyde / offuer denne merckelig / oc herlig Historie om vor Herris Jesu Christi forklarelse paa Thabor bierg / Saa haffuer ieg ladet denne Bog Trente / som indholder seyten Predickener om samme Historie

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

den meninge mād i dette Rige oc andre som forstaa vor tunge maal til nytte oc gaffn/ trøst oc husualelse / besynderlige vdi Gud Faders vidnesbyrd/som hand selff ned fra Himmelen bar offuer hans elskelig Søn vor Herre Jesū Christum der hand saa siger **Denne er min Elskelige Søn/vdi huilcke ieg hafuer behagelighed/ hannem skulle i høre.** Thi dette vidnesbyrd offuergaar Himmel oc Jord / oc der som mand aldrig vilde tro de andre vidnesbyrde/ om vor Herre Jesu Christo/som Engelne/Joseph oc Maria/ Hyrderne oc de Vise/ Simeon oc Anna/ Zacharias oc Joānes Bapt-ista / Apostlene och Christi egne gerninger oc tegen bare om hannem/oc om mand icke vilde tro Mose oc Elie/Ja alle Propheternis vidnisbyrde/da burde mand to at tro Gud almectigste

selff/

selff / som lader sig Høre met sin egen Mūd oc Røst / oc selff wmager sig ned fra Himmelen / at Hand io icke vil / mād skal høre andre til saligheb / end hans elskelige Søn / det er / vor Herre Jesum Christum / Saa finder i forunden denne hoffuid artickel / ocsaa mäge andre nyttelige lardomme vdi disse Predickener / som denne Historie fører met sig / om en Christen Bøn / om de dødis Opstandelse / om det euige Liff / om døden oc synden / om det salige Guds Ord / om Troen etc. Huilcken bog ieg sender eder / bedendis / at i den ville tage til tacke / til Gud vil / ieg i andre maade kand beuise eder nogen veluilighed som ieg displictig er / Eder Gud almectigste befalendis / Screffuit i Københaffn.
S. Mickels dag /
Aar M. D.
Liiii.

Vor Herris Jesu Christi forklarelsis historie/ tilsammen screffuen / aff de tre Euangelister / Mattheo i det syttende / Marco i det niende / och Luca i det niende.

1

DEt hende sig nogit nær ved otte dage / effter at disse ord / vaare talede / tog Jesus Peder oc Jacop oc Hans/ hans broder / oc gick op paa it Bierg at bede / oc der hand vaar alene/ ledde hand dem op met sig / paa det høye Bierg/ aff til en side.

2

❧ Oc det skede/ der hand bad/ at hand bleff forklaret for dem/ oc den

skickelse

skickelse i hans Ansict bleff andetlunde/ Ja hans Ansict skinnede som Solen/ oc hans Klædebon vaar huid oc skinnendis/ Ja hans Kleder bleffue saa skinnende oc saa saare huide/som Sne/ saadanne/ at ingen paa Jorden/ som lydder Klæde/kand gøre det saa huit.

3

✿ Oc see/ tho mend talede met hannem/det vaar Mose oc Elias/som der bleffue seet i Æren/ oc obenbaredis saa dem ac sagde hans vdgang/ som hand skulde fuldkome vdi Jerusalem.

4

✿ Men Peder oc de som vaare met hänem/vaare besuarede met søfn/ oc de opvaagnede oc saae hans Herlighed/ oc de tho mend/ som stode hoss hannem.

5

✿ Oc det skede der de ginge bort fra hannem/ da suarede Peder oc sagde til Jesum/ Mester oc Herre/ det er

oss gaat at vere her/oc om du vilt/ da lad oss gøre her tre Bolige/dig en/ oc Mose en/ oc Elie en/ Thi hand viste icke huad hand sagde/fordi at de vaare forferdede aff rædsel.

6

✿ Der hand nu saa talede disse ord/ See da bleff der en klar Sky/ oc omkringskuggede dem/ oc de fryctede der de ginge ind i Skyen.

7

Oc see/ der bleff en Røst/ som kom aff Skyen oc sagde/ **Denne er min Elskelige Søn i huilcken mig er behageligt/ hører hannem.**

8

✿ Oc der Disciplene hørde det/ fulde de ned paa deris Ansict/oc fryctede saare/oc Jesus gick til oc rørde ved dem/oc sagde til dem/Staar op/frycter icke/oc der de løffte deris Øyen op/da

saae

saae de ingen vden Jesum alene/ Thi der røsten skede/ da bleff Jesus funden alene.

9

Oc der de ginge ned aff Bierget/ befalede Jesus dem/ at de skulde icke sige nogen/ det som de haffde seet/ vden naar Menniskens Søn/ stode op aff døde/ oc hand sagde/ I skulle ingen sige denne Sinn/ ind til saa lenge/ at menniskens Søn opstaar fra de døde.

10

✤ Oc de hulde det ord hoss dem selff/ oc spurde til sammen at/ huad det skulde vere/ naar hand vaar opstanden fra de døde/ oc de tagde stille/ oc sagde ingen i de dage noget aff de ting som de haffde seet.

En liden forklarelse/ huorledis det følger effter huert andet.

1

Christus gick op paa Bierget at bede/

2

Effter Bønnen bleff hans skickelse forvandlet. 3.

Effter den forvandelse / obenbaredis Mose oc Elias der.

4

I det at de obenbaredis / fulde Apostlene / som vaare der met hannem / i søffn.

5

Der de opvaagnede / gaff Peder sin mening til kende.

6

Der Peder hafde sagd sit gode tycke omskuggede en Sky dem /

7

Effter den omskuggelse / hørdis der en røst /

8

Efter røsten bleffue Apostlene forferdede oc stray trøstede igen /

9

Der de vaare trøstede / forbød Christus dem til en tid / at tale der om.

10

Det forbud vaare de lydige / oc lagde stille ind til hand vaar opstanden aff døde.

Den

Den første Predicken om denne Histories omstandeligheder.

DEn hellige Paulus Philip: ii scriffuer ath Christus Jesus tog en Tieneris skickelse paa sig/oc bleff saa der faar ophøyet igen/ om den Tieneris skickelse oc treldōs ham/ haffue wi hørt faar dēne Paaske høytid/oc besynderlige aff den Historie som skede paa Olibierget / huad vor Herre Christo der vederforis / met sine tre Discipler Peder Hans oc Jacop /der hand suette Blodige sued etc. Effterdi nu wi haffue giort ende paa den Olibierigs Historie / vdi nogle Predickener faar Paaske/ ville wi met Guds

Naadis

Naadis hielp nu høre hiorlunde at Christus bleff ophøyet paa Thabor bierg / met samme tre Discipler / paa det at efterdi wi haffue høyt hans fornedrelse / wi kunde oc saa høre hans Herlighed in transfiguratione / det er vdi hans skickelses forklarelse hwilcken Historie beskriffuer en gang til Christi Opstandelse / som Wlibiergis Historie beskriffuer en gang til Christi pine oc død. Ja her ocsaa røris om Christi pine oc død / i det Mose oc Elias tale met Christo / om det som hannem skulde offuergaa i Jerusalem.

Om Historien i sig selff for en indgang til denne Predicken.

Denne

DEnne Historie er beskreffuen aff de tre Evangelister Mattheo / Marco oc Luca / Oc det met stor flitighed / som i kunde lasse hoss Matthæum i det syttende / hoss Marcum i det niende / oc hoss Lucam i det niende Capitel. S. Joannes Evangelist kommer oc denne Historj ihu vdi sit tolffte Capitel / der som hand saa skriffuer. Der kom en røst fra Himmeley oc sagde. Jeg haffuer forklaret / oc ieg skal forklare dit naffn igen. Oc den hellige Petrus skriffuer om denne Historie / oc kalder samme Christi forklarelse en herlighed oc Ære aff Faderen. Oc alligeuel denne Historie longt offuergaar vor forstand / at wi kunde icke vdi dette liff fuldkommelige forstaa hende / saa er hun dog dyabelig / lystig oc trøstelig / oc giffuer oss en besynderlig

Matth: 17.
Mar: 9.
Luc: 9.
Joan: 12
2 Pet: 1.

Lardom

Lardom/ oc husualelse/ som wi kunde
bruge vdi al vor modgang.

✿ Summen paa denne Historie
er/ at Jesus Christus vor Herre oc
Frelsermand/ saar vidnesbyrd her aff
den Hellig Aand vdi en Skyes ligne-
se/ oc aff Gud Fader/ som talede til
hannem aff samme Sky/ at hand er ic-
ke alenist Jomfru Marie Søn oc itt
sant menniske/ Men ocsaa Guds oc
vor Himmelske Faders Søn/ født aff
hannem fra euig tid/ Guds arffuing/
en Herre offuer Himmel oc Jord/ Huor
paa at ingen skulde tuile men alle blif-
ue visse der paa/ giffuis hannem saa-
dant vidnesbyrd aff Gud Fader oc aff
den Hellig Aand paa det at wi skulle
alle det tro/ oc bekende Jesum Christum
en Herre offuer Himmel oc Jord.

✿ Efterdi at det er nu saadan
en

en merckelig Historie/som en aff de andre Historier om Christi vndfangelse/ fødsel/Pine/Opstandelse etc. Høre oss at høre oc lare den met stor flittighed/ der nest huad Fruct/wi kunde faa der aff/ oc siden huorlunde wi kunde rettelige bruge samme Historie/huilcke stycker wi ville nest Guds hielp/ saa at høre.

✠ Men før end wi tage fat paa Texten at vdlegge/ville wi vnderuise huer andre om disse tre omstandeligheder/som er om Steden/om tiden oc om Personerne/det er/huad Sted/ denne forklarelse skede paa/ oc i huad tid/ oc ved huilcke Personer/ der efter vdi neste Predicken ville wi opregne huad sager/der vaare til samme forklarelse/ oc siden skiffte Historien i sine parter/ oc vdtyde i den de ypperste houid stycker oc lardom/som denne Historie fører met sig/ Gud almectigste giffue ellers sin naade der til Amen.

Din

Om Stedet.

AT tale om Stedet / er det to vist / at dēne forkiarelse skede i Galilee land / der hand end nu tøffuede i Capernaum / som Euangelii Text giffuer til kende / Oc det er troligt / at dette Bierg er Thabor bierg / som alle den hellige Kirkis Lærefedre holde faare / at hand gick op paa den tid hand i begyndelsen lerde hans Apostle paa Bierget Matth: v. Oc nu denne tid / Oc effter hand vaar opstanden fra de døde / oc haffde hand did forsamled sine Discipler.

✠ Euangelisterne scriffue / at det vaar ith høyt Bierg / Oc S: Hieronymus scriffuer / at Thabor bierg / er it deyligt

To: 1.
Fol: 1754
a.

deyligt Bierg / paa en marck / mit
i Galilee land / saa trint at mand maa To: 2.
vndre der paa och høyt / saa at de fire Fol: 11. a
Slecter Nephthali / Sebulon / Isaschar To: 6.
oc Asser skyde ind der paa / oc begribe Fol: 22. b
noget nær det gandske Galilee Land.

✿ Loffuis ocsaa dette Bierg
vdi den hellige Scrifft aff sin deylighed
oc lystighed / Psal: Lxxxix. Thabor Psal: 89.
et Hermon in nomine tuo exultabūt /
det er / Thabor oc Hermon frydis i Judic: 4.
dit naffn. oc Judic: iiii. drog Barach
oc den Prophetisse Debora met ti tu-
sinde Stridsmend til Thabor Bierg
mod Sissaram / som førde Jabans den
Cananeiske Kongis hær.

✿ Der faar skal Thabor Bierg
vere it vidnesbyrd til Christi Ære och
Herlighed / lige sō Olibierget skal vere
it vidnisbyrd til hans fornedrelse oc blo-

dige sued/ Skulle ocsaa saadanne Ste-
der/ som Christus vaar paa / oc om-
matth: 11. gickis vdi / bære vidnesbyrd paa dom-
me dag mod alle wgudelige / som bo-
de vdi samme steder oc forsmaade hans
hellige ord / Saa skulie ocsaa/ vdi vor
tid/ alle de Steder som Guds ord pre-
dickis vdi / bare vidne mod de wgu-
delige/ Ja dette tempel / disse Pillere
och vegge skulle fordømme vore wgu-
delige / som den fromme oc høylerde
Mand/ her vaar hoff oss vdi konge-
lig Maiestatz Kroning/ Docter Hans
Bugenhagen Pommern fra Witten-
berg / och bleff indlagt til herbere met
gamle Mester Matz som vaar en Ca-
nick her i Københaffn (Gud giffue met
salig i hukommelse) der hand vaar
dragen hiem til Wittenberg igen / och
fick at vide om Mester Matz at hand
bleff den samme / som hand vaar til
sorne/ met sine anhengere/ som kallede

Hannem

hannem Mesteren/oc vilde gierne haffve giort Christus vdaff hannem / som Graamunckene vilde gøre aff deris Francisco/Da screff den fromme Docter Pommer disse ord hid til oss saa lydendis. De Pillere der i Københaffns Kirke/oc de vegge i Scholen vide huad leg haffuer giort mod Mester Matz / her kalder hand sten oc staack til vidnesbyrd mod hannem. Och Christus sagde om sig/at Stenene skulde loffue hannem/ om Disciplerne maatte icke det gøre. Luc: 19.

Ja Christus befalede sine at predicke Euangelium saar alle creatur / at vilde Menniscken icke tro paa hans ord / da skulde de andre Creatur bare vidne mod dem / met Christo och hans fattige predickere/ at hand och de haffde giort deris der til/oc at det vaar icke deris skyld / Saa skal och dette Thabor Bierg bare vidne om sine w-

Mar: 16

gudelige oc vore steder om vore wgudelige / formanendis dem alle / ath de heller omkring vende sig til Gud ved Jesum Christum.

Om Tiden.

TIden giffuis til kende vdi Texten før Historiey begyndis / at denne forklarelse skede vdi det første Aar aff de try / som Christus predickede vdi / der hand end da vaar i Galilea / oc haffde lidet til forne kaldet sine Discipler til predicke embedet / Thi saa scriffuer S: Lucas vdi det samme Capitel / Det hende sig / der hans Annämelsis dage vaare fuldendede / da beskicket hand sit Ansict til at hand vilde gaa til Jerusalem. Hans Annammelsis dage vaare de / vdi huilcke hand annammede Discipler til sig-

Luc: 9.

stig oc bleff selff endelige annammet oc stadfest til predicke embedet paa dette Bierg. Lucas scriffuer ocsaa at Mose oc Elias talede met hannem om den vdgang och død/ som hand skulde faa vdi Jerusalem / for det tredie scriffuer oc Lucas huad hand vilde gøre / och huad hand giorde vdi samme tid/ hand gick der op at bede/ siger hand/ Oc det oss til it exempel / at wi ocsaa skulle vduale oss en bede stund/ aarlig oc sildig hiemme oc vde/ oc det ingenlunde forsømme/ oc siden hassue vor tancke der om den gantske dag / det heder at bede foruden affladelse. 1. Thess. 5.

✿ Men her siunis Euangelisterne at vere mod huer andre om dagene. Thi Matthæus och Marcus siger / effter sex dage / oc Lucas siger effter otte dage / siden Christus forkyndede sine Discipler om sin død oc pine/ dog

ere de icke mod huer andre/ Thi Matthæus oc Marcus sette ickon dagene/ som vaare imellom/ men Lucas tager den første dag oc den siste met/ den første paa huilcken Christus forkyndede sine Discipler om sin død oc pine/ den siste paa huilcken hand bleff forklaret paa Thabor bierg/ saa ere de otte dage tilsammen/ Som wi ocsaa paa denne dag kalder en vge otte dage/ vdi disse otte dage sige wi/ alligeuel at der er icke vden siu dage om vgen/ for wi tage Søndagen til met/ som den anden vge begyndis paa/ Dette maa vere nock der om for de vnge oc wforstandige.

✤ Den tredie omstandelighed ville wi spare til neste predicken/ oc nu bede Gud om sin Naade

✤ Den

Den anden Predickey om dey tredie omstandelighed/det er/om Personerne/som komme til sammen/oc talede sammen vdi Christi forklarelse paa Thabor bierg.

DEnne Historie er ocsaa meget naffnkundig/for de offuermaade Herlige Personer/ som her omtalis/at de komme her til stede paa säme bierge/ oc vdi den forsagde tid / oc haffue deris samtale her til hobe / Oc ere de otte Personer til sammen/forudden Euangelisterne som dette beskriffue oc de Hellige Engle/som her haffue veret visselige hoss oc end fuld mange/ vdi saa-

dan en herlig forſamling/ Oc delis de otte Perſoner i førſte maade/ i tho dele/ det er i fire oc fire/ ſom her møde huer andre/ de fire fra Himmelē/ ſom er Gud Fader/ den hellig Aand/ Moſe oc Elias/ de andre fire her fra Jorden Chriſtus vdi ſin manddom oc de tre Diſcipler Peder Hans oc Jacop. Vdi anden maade/ vdi tre parter/ i den førſte part Gud Fader met ſin røſt om Sønnen/ Sønnen met ſin legomlig neruerelſe/ oc den hellig Aand met ſin Sky oc omkringſkuggelighed / I den anden part/ Moſe Gudz tro tienere oc Elias den naffnkundige Gudz Prophete vdi Kong Achabs tid/ I den tredie part de tre Apoſteler / oc huer aff dem haffuer ſin tale oc gerning. Faderen taler her om ſin Søn / Den hellig Aand omkringſkugger Chriſtum oc Apoſtlerne/ Chriſtus Moſe oc Elias tale til ſammen om Chriſti vdgang eller offuergang

Heb: 3.
4. Reg: 17.
Jacob: 5.

gang/det er/om hãs pine oc død/Pe-
der taler for sig oc for de andre tho/de-
ris mening oc gode tycke / det er gaat
at wi kunde vere her etc. Disse er de
merkelige Personer/ som wi saa at ta-
le om/ i denne Histories vdleggelse/ de
tre personer vdi Guddommen/de tho
personer Mose oc Elias / som i det
gamle Testamente kõme her fra Ver-
den / met liff oc siel huer i sin tid huor
om wi ville mere tale her effter i dẽne
Historie/ oc de tre Apostelen/som Chri-
stus tog op met sig paa Thabor bierge.

✿ Men her falder ith spørsmaal
ind(som vort ✱kød oc blod vil alle ting
vide/oc er mere omhyggelige i saadant/
end det sig burde)først huor saar Chri-
stus tog icke alle Discipler hen op paa
Thabor bierge met sig/ men ekon de
tre/ der nest huor saare hand tog de tre
op met sig/ Der skal saa suaris til/ at

Christus Jesus haffde sin befindighed/ oc gode skel / at handele met sine Discipler / effter som hand saa huad der vaar beskicket om dem/til Gudz Ære/ Disse tre Aposteler vaare met vor Herre Christo/ først paa dette bierg / saa i det huff der som hand reysde den Høffuidzmands daatter op aff døde / siden vdi Vrtegaarden / for disse sager skyld.

❧ Den første/Christus beuarede en beskedelighed i den tieniste at lære folck om sit Rige / Thi lige som hand icke vilde lade sit Euangelium stray vdpredickis faar den gantske Verden/men først faar Jøderne/ siden vdi sin tid for den gantske Verden / saa vilde hand ocsaa her / først lade dette obenbaris faar de tre/siden effter hans Opstandelse faar dem alle / Saa bar hand sig ocsaa at met andre hans rigis himmeligheder/Almuen sette hand faare

ved

ved parabeler oc lignelser men sine Di-
scipler obenbarlige.

❧ Her paamindis om Christi
lærdom at det er den aller Helligste
ting / som icke strax settis faar alle at
begribe / men met en besindighed oc be-
skedelighed / effter som huer kand den
begribe / som den Hellig Aand er den al-
ler viseste vddelere / Saa setter mand
paa denne dag / vngdōmen først Børne
lærdom faare / siden effter tiden andet /
effter som de kunde begribe / Ja Gud
selff kalder ocsaa i dag saa / nogle aff si-
ne vdualde til Schole / oc begaffuer oc
pryder dem der / met adskillige gaffuer /
effter som hand vil at de skulle siden
komme andre til hielp oc trøst / Saa
handlede oc Christus met sine Disci-
pler.

❧ Den anden sag / Det er io vist aff
Christi Predicken faar hans Discipler
om hans pine oc død / oc aff hans
bøn /

bøn / at hand vaar bedrøffuit her / som vdi Vrtegaarden oc der hand reysde den Høffuidzmands daatter op aff døde / Der faar tog hand besynderlige de tre Aposteler met sig for trøst oc husualelse / som ith menniske der haffuer ith sorrigfuldt hierte skulde aldri gerne vere ene / for alle honde fristelser / som da kūde til falde / oc det er nock met tho eller tre der til / In summa / De bleffue tagne der til / at de skulde see hans Ærefulde Herlighed her / de som skulde siden see hās fornedring i Vrtegaarden / Ja de som skulde effter hans opfarelse til Himmelen vere den hellige Kirkis Pillere vdi Jerusalem.

❧ Saa haffue wi nu hørt / mine gode Christne i neste Predicken oc i denne / de tre omstandeligheder i dēne Historie / først at denne forklarelse / skede i Galilea paa Thabor bierg / som er naffnkundigt nock i den hellige

Scrifft

Scrifft/ Thi Christus lærde sine Di-
scipler der / det som staar screffuit hoff
Matthæum i det femte/siette oc siuende
Capitel/ Der bad hand oc mange gan-
ge / Der obenbarede hand sig saar sine
Discipler efftter hans Opstandelse/ der
gaff hand dem befalning at Predicke
oc at døbe før hand foer op til Himme-
ley.

❧ For det andet/ om Tiden/ der hand
end nu vaar i Galilee land / der hand
haffde sagd sine Discipler aff sin pine
oc død/ der hand vilde bede etc.

❧ For det tredie / at disse otte
Herlige personer komme der til sämen/
for merckelige oc drabelige sager
skyld/ som wi ville nest Guds
hielp saa at vide i neste pre-
dicken/ oc her ved nu trø-
ste oss oc bede Gud om
sin naade etc.

Den

Den tredie Prædicken om de sager der vaare til/ huor saare Christus bleff saa forklarede.

Vi ville wi høre sager til denne vor Herris Jesu Christi forklarelse/ Oc huo der seer nøye til da finder hand tre sager der til.

✿ Den første for Christi egen skyld/ den anden for hans Disciplers skyld/ den tredie for allis vor skyld.

Joan: 17. Lige som Christus oc bad i Vrtegaarden for sig selff/ for sine Disciple oc for alle tro Christne.

Om den første sag/

Den

DEn første sag er/ fordi at Christus Jesus vor stedt vdi stor angist oc banghed / der hand skulde da fare op til Jerusalem/ som hand sagde sine Discipler det tilforn / ath hand skulde der lide megit aff de Elste oc Schrifftkloge oc ypperste Præster etc. giffuer hand sig op paa Thabor bierg at hente trøst oc husualelse/ vdaff hans Faders oc den HelligAands vidnesbyrd/ oc aff den samtale met Mose oc Elia effter hans bøn/ at hand paa sin mandoms vegne kunde forstaa/ at hans legeme/ som saa iammerlige skulde plagis oc pinis/ skulde bliffue klarere end Solen effter hans opstandelse. Matth: 16

Om den anden sag.

Den

Dey anden sag / fordi at hand vilde lade sine Disciepler faa trøst och husualelse imod Kaarsens forargelse / paa dit at de skulde icke aldelis affalde / som skulde sidē stycke oc stadfeste andre i Troen / Hand sagde til Peder / paa skertaarsdag at afften. Jeg bad min Fader for dig / at din Tro skulde icke ophøre.

Om dey tredie sag.

Dey tredie sag fordi / at hand vilde der met trøste oc husuale alle sine vdualde naar de vaare stedde i nogen modgang / sorrig oc bedrøuelse / at de da skulde tēcke / at der er it andet Liff effter dette Liff / som de skulle

bliffue vdi

bliffue vdi til euig tid/ alligeuel at de
faa her pins oc plagis.

Dey andey part aff denne Predickey om Hiſtorien at vdrede.

Vi ville wi høre huorlunde alle ting følge efter huer andre i denne Hiſtorie paa det/ at wi ſkulde inted forglemme aff det/ ſom høyer til denne forklarelſis rette forſtand. Thi mand bør at vide ordening oc ſkick/ paa Hiſtorier/ om mand ſkal faa nogen ſmag paa Fructen der aff/ Saa ſkiſtis denne Hiſtorie i thi parte/ ſom vnge folck kunde ſaa begribe.

1.

Chriſtus tog tre aff ſine Apoſ-

steler til sig oc gick alene met dem op paa it Bierge effter sin seduane at bede / oc loed de andre bliffue nedre paa Watcken.

2.

❖ Der bleff hand effter sin bøn forwandelet oc forklarit saar sine Discipler i saa maade / at hans Ansict skinde som Solen / oc hans Kleder som sne.

3.

❖ Der vaare tho mend til stede / Mose oc Elias som der bleffue seet i Herlighed / oc obenbarede Disciplerne / oc talede om den vdgang som vor Herre Jesus skulde fuldkomme i Jerusalem.

4

❖ Dissimellem besuaris de tre Apostler met søffnen / men de vaagne op igen aff Mose oc Elie samtale met Christo / oc aff den store Klarhed / som de der see oc høre alt det der skeer / alligeuel at de end nu tale inted / aff forferdelse.

Men

5

❀ Men der Mose oc Elias vaare borte farne / som Lucas scriffuer / taler Peder oc siger / Herre / her er det oss gaat at vere etc. oc viste icke aff forferdelse huad hand sagde / som Marcus oc Lucas vinde til hobe.

6

❀ Der hand saa taler / omkring skuggede dem en klar sky / oc de bleffue der aff forferdede.

7

❀ Faderens røst hørdis aff sāme Sky / Denne er min elskelige Søn etc.

8

❀ Da bliffue Disciplerne mere forferdede / aff den Sky oc røst / oc falde ned paa deris Ansict men de bliffue opreysde igen aff vor Herre Christo / oc der de oplode deris øyen / da saae de inted / vden Jesum alene / da vaar oc visselige hans ansictis klarhed fra hannem tagen igen.

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

✿ Der de ginge ned aff Bierget forbød Jesus sine Discipler/at de skulle de ingen sige noget der aff før Hand vor opstandelse fra de døde.

10

✿ Disciplerne gjorde effter som dem vaar forbudet/ oc hulde det hoss dem selff stille/ saa at de sagde ingen noget der aff i de dage.

✿ Denne er nu den rette ordening oc skickelse paa denne Historie/ som oss bør at vide paa det/ at wi kunde disbedre forstaa den/ met sin Frucht oc brug/ til Guds are/ til vor lardom oc husvalelse/ Vdi neste Predicken ville wi nest Gudz hielp opregne de ypperste Steder oc den hoffuit Lardom/ som wi acte til Gudz Ære at handle om/ vdi denne Historie/ oc nu bede Gud om sin naade.

✿

Den

Den kierde Predicken om de rette hoffuit Stycker aff den lardom / som giffuer sig til kende vdi denne Historie / oc besynderlige om den første / som er en Christen høy.

Texten.

Det hende sig noget nær ved otte dage / efter at disse ord vaare talede / tog Jesus Peder oc Jacop oc Hans / Jacops broder / oc gick op paa it Bierge at bede / oc der hand vaar alene / ledde

hand dem op met sig/ paa det høye Bierg / aff til en side.

DEnne Historie inde holder mange merckelige ting oc lærdomme effter som hun oc delis vdi mange stycker/ huilcke wi hørde vdi den neste predicken effter at wi haffde framsæt denne Histories omstandeligheder/ om Steden/ Tiden oc Personerne / oc der wi haffde opregnet de rette sager som findis at vere til denne foruandelse. Der faare vil ieg kortelige opregne vdaff mange / disse besynderlige stæder/ som indfalde i denne Historie / oc haffue vdleggelse behoff oc ære disse.

1

✿ Om en Christen Bøn / oc hindis krafft oc huor storlige det er behoff

Hoff at bede.

2

✿ Om de dødis opstandelse.

3

✿ Om det euige liff.

4

✿ Om døden at forsmaa / oc at den er icke andet / end at flytte fra dette iammerligt liff / oc til det allerdeyligste oc euige liff.

5

✿ Om Synden / at den er offuervunden vid Christum / oc at døden er opsluget.

6

✿ Om Guds ord oc vor Troes / vished / at wi ere visse paa at det er Guds ord som wi predicke.

✿ Foruden andre merckelige steder / oc denne forklarelsis Aandelige vdtydelse / som wi ville tale om / huer vdi sin sted.

Den første om en Christen Bøn.

Christus opstigede paa it Bierg met tre Discipler at bede.

✤ Huad nu en Christen bøn er/ oc huor mange slaff bønner mand finder/oc huilcke de vilkaar ere/som høre til en Christen bøn/oc huorlunde mand skal bede/det faa i altid at høre/besynderlige vdi vor bønne lardom.

✤ Derfaar ville wi legge vind paa at efterfølge dette Christi exempel/oc gøre en skilsmysse emellom Christi bøn oc vor bøn/oc lære huor nyttelig oc haor krafftig baade hans oc vor egen bøn er / paa det at wi kunde bede saa meget dissliteligere oc ideligere/ efterdi

at

at der er inted arbeyde saa stort som at bede.

✿ Oc efterdi Euangelisterne tale saa ofte der om / at Christus gaff sig aff til en side / nu til en sted nu til en anden sted at bede / er det behoff at wi kunde vel offuerueye huad hand bad om / Thi wi Mennisske haffue daglige i alle øye bleck aarsage til at bede / der som wi ellers ville tencke oss ret om / Tht nu tuinger synden oss / oc Diefsuelen holder icke stille / nu fattis oss vort dagelige brød / Item vort liff / Hustru / Børn / Tiunde / wfred oc andet saadãt mere gtffuer oss aarsage stor nock daglige til at bede. Luc: 6. et 9. Joan: 6.

✿ Men Christus haffde ingen saadan aarsage til at bede / Tht allige-uel hand bleff plaget met atskillige fristelser vdi huilcke hand flyde til sin bøn / lige som til en Kaabermur saa vaar hand

hand dog foruden synd/ Derfaar vaare hans bønner / som det vel giffuis til kende Joan: xvii. Matth: xi. om Guds naffns helligt gørelse / om Guds rigis formerelse/om Guds villie emod Dieffuelen / Om ordens frēgang etc. Thi her met omgickis hand allermest.

❧ Men iblant alle fristelser vaar denne den aller største om hans offuergang/ eller vdgang (som Lucas her om taler) det er om hans pine hand haffde tancker om. Thi saadane tancker ere aldri foruden angist / radzel oc beffrelse / som hand vdi naderen oc paa Oliueti bierg faar sine Disciple bekende oc sagde/min Siel er bedrøffuit ind til døden.

Matth: 26.

❧ Thi den byrde/ som vaar kast paa hans skuldre loed hannem ingen rolighed haffue som vaare al Verdsens

sens synder/ Guds vrede/ Louens formaledidelse/ den Syndedød/ som vaar alsomforsmedeligste. Vdi saadan hiertens banghed / gaff hand sig altid til sin bøn/ oc fick trøst oc husualelse.

✿ Thi lige som Engelen trøstede hannem paa Oliebierget/ ned fra Himmelen/ oc her Gud Fader selff/ saa fick hand altid i hans bøn / trøst oc husualelse / saa at den hiertens banghed forgick hannem/ oc hand gerne giorde sin faders vilie. Luc: 22. Joan: 12.

✿ Ellers haffde hand icke hafft behoff at bede/ effterdi hand er en Herre offuer alting / oc kand gøre alting met Faderen / oc inteo er hannem vmueligt/ Men hand tog en trals skickelse paa sig oc bad saa / som it sant Menniske / hand ryctis der til aff en stor brendelig begerring/ som hād haffde til at forfremme Guds Ære / och Joan: 5. et 10 Philip: 1 Luc: 22.

Menniskens

Menniskens salighed / Der om bad hand ocsaa paa Kaarsit. O fader forlad dem / de vide icke huad de gøre.

Luc: 23.

✠ Det hører icke alenisse til vor bøns vilckaar / at wi skulle bede aff Gud ved Troen / det som wi begere / men oss bør ocsaa at haffue en ret Kierlighed til Gud / da kunde wi ocsaa bede idelige oc ret / Thi lige som en ven kand icke andet end øse vd i hans vdkaarede gode vens skød / huad hannem er til mode / saa kand icke heller den / som rettelige elsker Gud / andet / end holde Gud for øyen i sin bøn / huad hannem hender eller sattis / Nu haffde Christus en fuldkommelig kierlighed til sin fader / ocsaa den tid hand vaar her paa Jorden / der faare kunde hand icke andet / end gøre bøn til sin fader vdt hans angist oc nød / Det sandelige der som wi rettelige haffde Gud

1 Joan: 4. et 5.

kar /

kar/ som oss burde at haffue/ da daare wi ideligere vdi vaar bøn end wi ere/ Men naar komme wi saa longt/ efterdi/ at saa stor wselhed icke kand beuege oss til at bede: Dog skulle wi arbeyde der paa oc komme saa longt som wi kunde komme.

✿ Efterdi nu at Christus for disse forberørde sager skyld bad altid/ oc flyde til sin bøn vdi hans bedrøffuelse oc angist/ da bør oss at efterfølge Christi exempel i baade dele/ saa framt som wi ville findis at vere gode Christne.

✿ Først skulle wi vere omhyggelige for Guds Ære/ som Christus selff bad oss først bede/ Helligt vorde dit naffn/ det er ocsaa store behoff paa denne dag.

✿ Der nest skulle wi fly til vor bøn

bøn oc opholde oss ved den/ i al nød oc trang / almindelige eller besynderlige i vor egen eller andre deris.

❧ Thi denne er den rette vey til trøst oc husualelse / huilcken Christus selff vandrit at.

❧ Men vor naturlige Skel beder icke gerne/ fordi at det forseer sig inted
1 Cor 2. gaat til Gud i nød oc trang/ Der faa-re søger det andre middel som ere for-bødne aff Gud / oc trøster sig paa sin egen visdom/ mact/ rigdom/ Herre hyl-deste etc. Oc naar de middel affsla for Mennisken / oc lade hannem henge vdi samme hans nød oc trang da falder hand i mishaab / oc veed sig nu ingen trøst eller redding lenger/ Der for er det en farlig ting / at icke bede vdi nød oc trang / En retsindig Christen beder icke alene strax hannem bliffuer

bange/

bange/ men hand kommer ocsaa andre Jacob 5
til at bede met sig oc for sig. Act: 12.

❧ Christus/ som Lucas giffuer klarlige nock til kende/ haffuer veret/ saa bange/ sorrigfuld oc hiertesiagen den tid hand stiget op paa dette bierg vdi de tancker om hans pine oc død/ at alligeuel hand gick der hen til at bede/ som skeer best i enlighed/ dog vilde hand icke vere ene/ men tog tre Discipler til sig/ Det skal vere it euigt exempel oc efftersiun for it ret bedrøffuet Hierte/ at it menniske lader sig icke gerne finde alene vdi sin sorge oc banghed/ baade der faare at Dieffuelen haffuer da større aarsage til at friste hannem/ oc for Christus sagde selff saa/ Huor som tho eller tre ere forsamlede i mit naffn Matth: 13
der er ieg mit iblant dem. Item huad tho samtycke met huer andre det skal vere samtyct vdi Himmelen. Her met ville wi trøste oss paa denne tid/ oc bede Gud om sin naade. Den

Den femte predicken som er om de dødis Opstandelse

HEr til effter at wi vdi fortalen giorde ende paa de omstandeligheder/ som høre til denne Historie / och huorlunde denne Historie kand delis vdi sine besynderlige parter / hørde wi vdi neste predicken ocsaa den første sted om en Christen Bøn / Nu følger den anden sted her effter / som er om de dødis opstandelse/ som ocsaa er bescreffuen vdi den arefulde Christi forklarelse/ met disse ord.

De

Oc det skede der hand bad ath hand bleff forklaret for deml dey skickelse i hans Ansict bleff anderlunde. Ja hans Ansict skinde som Soley oc hans Klæder voz huid oc skiunēdis Ja hans kleder bleffue saa skinnende oc saa saare huide som Sne / saadanne / at ingen paa Jordey / som ypder Klæde / kand gøre det saa huit.

✿ Her Daar vel megit at tale om/ men det er / som tilforn er sagd / vmueligt at vi kunde rettelige vdi dette dødelige oc vselige liff tencke eller nock predicke her om/ Thi det offuergaar vort forstand/saa lenge som vi komme dette ligende fra i disse lerkar / da kunde vi icke begribe det fuldkommelige / fordi at inted dødeligt menniske kand begribe i sine sind denne Histories Maiestat oc mectighed / saa longt er det fra at nogen kand vdsige hende met sin tunge.

✿ Det siunes vel saa/ at Christus vilde icke alenist lade sine Discipler see hans rigis are oc herlighed / men ocsaa lønlig hellighed / vdi dette spectackel/ huor faar S: Peder / som vaar en aff disse tre Discipler/der hand vilde giffue den rette visse lardom til kende/ da sette hand denne sin frem /

oc

oc Guds røst / som hand her hørde / om huilcken sted vdi S: Peders sen- 2 Pet: 1
disbreff wi wille tale om her effter vdi sin sted.

❖ Nu ville wi tale enfoldige / saa megit som mueligt er / om denne anden sted / ind til wi komme hen i den anden Verden. Thi denne forklarelse hører aller mest hen til den anden Verden / det som wi skulle icke alenist see hannem saadan som hand er / men wi skulle ocsaa vere hannem lige / naar hand obenbaris / oc som S: Poul 1 Joan: 3.
siger / Naar Christus / som er edere Coloss: 3.
Liff obenbaris da skulle ocsaa i obenbaris met hannem i gleden / Huor som wi skulle icke alenist fuldkommelige forstaa denne forklarelse / huad den er i sig / men ocsaa vdi oss selff den forsare / som her efterfølger om Mose oc Elia. Thi da skulle wi forsøge det samme /

oc nerverendis tale met Gud Fader Søn oc helligAand oc nyde oc bruge saadant met lyst are oc glæde til evig tid.

✿ Det Christus / der hand talede om Kong Salomon / sagde / Her er mere end Salomon / det giffuer sig vel her ocsaa til kende / Thi end dog vi vndre paa Kongers och Fyrsters skinnende klæder / oc holde dem for en deylige faurhed / saa ere de dog vdi sandhed alle sammen / ekon lige som en gammel klud / eller reffuen skindkiortel / naar mand ligner dem ved denne klarhed / som de her see vdi vor Herre Christo oc i disse tho hellige mend Mose oc Elia / oc nødis vi til / at lade det bliffue ved saadanne tancker / Thi vi kunde icke komme høyre i dette liff / det er nock at vi beholde en sum der aff / at her bevisis oc betees de dødis opstandelse oc den tilkommendes are och

Luc: 11.

klarhed

klarhed ocsaa den som vore Legemer skulle haffue/ om huilcken wi ville nu noget tale.

✿ Christi rigis klarhed/ skulle wi beskue i tuende maade/ som er i dette liff oc i det tilkommendis liff. Christi rigis Liuss/ Skin oc klarhed i dette liff/ er vdi de tro Christinis hierter/ som ere opliuste vdi vor Herris Christi kendelse. Thi der bleff en foruendelse/ den tid de bleffue omuende fra vonkundigheds mørckhed/ fra Satans rige/ oc til den rette Guds kendelsis liuss ved ordet/ ved den helligAand oc ved Guds krafft.

✿ Om denne klarhed kand mand lase sande vidnesbyrde i disse effterfølgende steder/ vdi huicke Liussit oc mørcket settis til sammen mod huer andre/ det er Christi rige oc Satans rige.

✿ Ephe: 5. I vaare nogen stund mørckhed / men nu ere i it liuss vdi Herren / vandrer som Liusens Børn.

✿ Coloss: 1. Hand som frelste oss / aff mørckens øffuerighed oc sette oss i sin elskelige Søns rige / vdi huilcken wi haffue forløsning formedelst hans blod som er syndernis forladelse etc.

✿ Men nu speyler Herrens klarhed sig i oss alle / met it bart ansict / oc wi bliffue forklarede i det samme Billede / fra den ene klarhed / til den anden som aff Herrens Aand.

✿ Men Christi rigis liuss / vdi det tilkommendis liff er den wdødelighedis are / oc legemens forklarelse / som wi skulle anamme vdi de retferdigis opstandelse / Om den finder mand i disse efterscreffne steder i scrifften.

✿ Philip: 3. Hand skal forklare vort ringe Legeme at det skal vorde lige ved hans forklarede Legeme.

i Cor:

✿ 1. Cor: xv. Det bliffuer saat i raadnelse/ oc det skal opsta vden raadnelse.

✿ Matth: xiii De retferdige skulle skinne som Solen/ i deris Faders rige/ Som hand ocsaa her bruger den lignelse om Solen.

✿ Dan: xii De som lare/ skulle skinne/ lige som Himmelen skin.

✿ Der saare skulle wi dette her lare oc vide/ at lige som de wgudelige ere forblindede her i Satans Rige/ vdi deris sinds mørckhed/ oc skulle paaden tilkommenddis dom antuordis hen i det vduortis mørck/ saa ere Guds vdualde her oplyste ved Christi kendelse/ oc skulle annamis hen til den Ære som er i liuset oc i klarhed. Oc der saar paamindis wi her/ at wi skulle altid atspøre dette første liuss. Som er Christus/ om wi ville komme hen til den

andet liuss/ som den hellige Augustinus giffuer deilige til kende vdi den bog om Guds stad / der som hand saa siger / Staa sig op i den første opstandelse / som icke vil fordømmis i den anden. Thi den første er Sielens opstandelse / den anden Legemens/ Denne skal følge hin effter oc icke hin denne.

✿ Effter denne lerdom oc paamindelse følger en trøst oc husualelse/ at ved den tilkommendis klarhed kunde wi bestercke oss i taalmodighed oc i haabet/ naar noget gaar oss imod/ som S: Powel formaner oc trøster oss i. Corinth.

✿ Der saar derer stadige kære brødre oc wbeuegelige/ derer offuerflødige altid i al Herrens gerning/ effterdi i vide at eders arbeyde er icke forfengeligt ved Herren. Thi det vil Christus skaffue hoss sine Discipler i denne

forkla-

forklarelse / at de skulle lide kaarsite oc forfølgelse ved haabet til den tilkommendis glede / som hand vilde saa sige / Jeg sagde eder det saar otte dage / at ieg skal lide / men ieg sagde eder ocsaa at ieg skal opstaa igen / Det vil ieg nu lade eder see / kömer oc seer min klarhed / Lige saa skal ieg komme alle den til at opstaa i Æren / som tro paa mig.

✿ Disse Jøder skulle kaarsese mig / men ieg skal opstaa igen. Lige saa skal oc Verden forfølge eder men i skulle skinne i Æren / det vnde oss Gud fader ved Jesum Christum Amen.

✿

Den siette Predicken om Mose oc Elia oc om det euige Liff.

Teyten

Texten

Oc see/ tho mend talede met hannem/ det vaar Mose oc Elias/ som der bleffue seet i Ære/ oc obẽbaredis saar dem/ oc sagde hans offuergang/ som hand skulde fuldkomme vdi Jerusalem.

Følger nu effter ocsaa den tredie Sted/ om det euige Liff/ effter den sted/ om de retferdigis opstandelse/ som de oc staa effter huer anden vdi vor Tro/ Saa ville wi see denne Sted vdi Mose oc Elia. Efterdi at dẽne forklarelse er ocsaa skeet for Disciplernis oc for vor skyld/ vilde icke Christus

alene

alene der lade sig see i aren / oc foruen dis / men til denne gerning / som er vnderlig nock vdi sig selff / kommer ocsaa det / at Mose oc Elias bleffue der seet / paa det at ingen aff de vdualde skulde saa tencke / Ja Christi Legeme er vel forklaret / men huo veed / om mit Legeme skal ocsaa forklaris / oc om jeg maa ocsaa trøste mig der paa / oc om jeg skal haabe der noget til / Thi her haffue wi exempel oc vidnesbyrd / at icke Christus alene loed sig der see vdi saa stor klarhed / men ocsaa Mose oc Elias bleffue der seet i aren / Thi saa siger Euangelisten / Der Christus saa skinde vdi klarhed / obenbaredis der ocsaa tho mend / Mose oc Elias som bleffue der seet vdi aren / oc talede met hannem etc.

✤ Men paa det at wi kunde retteligt forstaa denne part / bør oss her at vide disse try stycker.

Det

❧ Det første / huad det vaare for mend Mose oc Elias.

❧ Det andet / huad det vaare de talede met Christo.

❧ Det tredie / huad deris obenbarelse betyder.

❧ Disse try stycker ville wi nest Guds hielp see efftet huer andre.

Om det første stycke.

SEn hellige Schrifft giffuer til kende at Mose oc Elias vaare dødellige mennisker her paa Jorden / som du oc ieg ere. Thi fra det andet Capitel i den anden Mose bog bescriffuis Mose Fødsel / leffnet / embede synd oc død etc. ind til det siste Capitel i den femte Mose bog.

Exo: 2. 34 etc

Disli-

Disligiste fra det søttende Capitel/i den
søriste Konge bog/ oc til det tredie Ca- 3 Reg: 17.
pitel i den anden Konge bog beskriff-
uis Elie leffnet embede/ bestandighed
oc bort ferd til himmeley.

❀ Christus loffuer den baade
vdi Euangelio/ som tho tro tienere/
hand tager Mose til vidne mod de
Zaduceer oc i andre steder/ oc hand Matth: 22
ligner H: Hans Baptist ved Eliam/ Matth: 11.
som er nu longt at tale om.

❀ Det er nock i denne sted/ at
vide at de vaare dødelige menniske/
Oc alligeuel end dog de bleffue reg-
nede der faare/saa giffue de dog til ken-
de met denne deris obenbarelse/ at de
ere icke døde/ men henførde vdi it an-
det leffnet/ Der til met giffue de ocsaa
til kende/ at der er it andet liff atskil-
ligt fra dette liff huor fra de ere bortfør-
de oc leffue nu i det andet liff.

Thi det

✤ Thi det var dem icke muligt huercken Mose eller Elias/ at de kunde haffue bleffuit i dette liff/ ind til den stund/ vdi huilcken de obenbaredis her paa Thabor bierg/ effterdi at de haffue veret saa mange hundrede Aar vdaff denne Verden/ oc vden ved dette liff/ oc de leffue alligeuel / oc lade sig see at de leffue oc at de vaare aldrig rettelige døde.

✤ Thi huer aff dem haffue sit vidnesbyrd i dē hellige scrifft at de bleffue legemlige frelste oc hen førde met liff oc Siel.

Deut: vlt: ✤ Om Mose finder mand vdi hans siste bogs siste Capitel / at Gud selff iordede hannem. Thi sag staar der screffuit/ Mose stigede op aff Moabs Marck paa det Bierg Nebo / offuen paa taapen aff Phasga tuert offuer fra Jerico/ oc hand døde der effter Herrens befalning/ som iordede hannem i en dal

vdi

vdi Moabs land / oc inted Mennisske, sick hans graff at vide etc. Vdi Juda sendisbreff staar screffuit at Michael engel trettedis met Dieffuelen om Mose legeme / vden tuil for den sag skyld / at Dieffuelen vilde holde Mose i dø-den / men hand kunde icke / der Gud befalede at hand skulde legemlige føris op til Himmelen.

✿ Om Elia finder mand vdi den anden Konge bogis andet Capitel / at 4 Reg: 2. vdi Elizei oc halfftredisinds tiue mends neruerelse / som vaare Prophe-ternis Discipler / bleff Elias optagen hoss Jordan / i en huitreluind til Himmelen / det som Elizeus saa / oc robte til hannem. Min fader Min fader Israels vogen / oc hendis Reysener / oc hand saa icke mere til hannem.

✿ Her maatte nogen sige / bleff-ue disse

ue disse tho alenisste saa bortførde: Huar/ den hellige Scrifft taler ocsaa om tho andre/ saar Syndfloden / som ere Abel oc Enoch. Thi om Abel/staar der saa
Gen: 4. screffuit / i den første Mose bogs fierde Capitel/at stray effter hand vaar ihielslagen aff sin broder/predickede Gud/ om hans blod/ at hand vaar icke død men leffuede oc robede effter heffn / oc Apostelen til de Ebreer i det elleffte
Heb: 11. Capitel/ scriffuer at Abel taler end nu/ alligeuel hand bleff død.

✿ Om Enoch finder mand
Gen: 5. vdi den første Mose bogs fierde Capitel/at hand bleff bortført til Himmelen/ Saa ere de dog fire i det misse/tho saar oc tho effter Syndfloden / som ere vidnesbyrde om det euige liff hoss alle Guds vdualde.

✿ Der som nogle vilde tuile om Mose/

Mose/da staar her en obenbarlig text/ at Mose obenbaredis her i æren met Christo.

✿ Der faare bør oss aldri at forglemme denne merckelige Historie/men steden setter oss dette Billede faar øyen vdi al modgong / at icke Christus aleniste / men ocsaa Mose oc Elias haffde met hannem huer ith skinnende Ansict som Solen / oc Kleder huidere end Sne. Thi for denne sag skyld døde Christus oc løsde oss igen / loed oss døbe/ gaff oss sit ord/oc sin naduere/at vort liff icke skal bliffue vdi døden / men skal komme hen til det euige liff oc til den euige Ære.

✿ Saa komme Mose oc Elias der hen/i det/at de trode paa Quindēs velsignede Sæd / huor ved/ de trøstede sig/oc hengde ved Guds ord/oc bekende det/ oc leffuede saa i Guds fryct oc

efftet hans vilie / vaare taalmodige / oc offuermaade saa al dette liffuis elendighed / ved haabet til det euige liff.

✿ Dette exempel bør oss at efter følge oc husuale oss vdi Guds Søn / vdi huilcken vi ere døbte / lader oss der saar lesse vdi Guds fryct oc taalmodighed / lader oss bede Gud om hans Naade / oc om hans vilie at den maatte ske / da bliffue vi lige saadanne som Mose oc Elias / som lidde vel meget ont her paa Jorden / men siden bleffue de obenbarede vdi are hoss vor Herre Jesum Christum / Faderen ske loff oc are til euig tid Amen.

✿

Den

Dey Siuende predickey
end nu om Mose oc Elia/ oc om denne legomlig død.

✿

Dey samme Text/ oc See tho mend.

Følger her effter det andet stycke/ om Mose oc Elia/ huad de talede met vor Herre Christo paa Thabor bierge/ der de bleffue det forvandlede met hannem. S: Lucas Euangelist scriffuer/ at de talede met hannem/ om hans offuergong eller vdgong/ som hand skulde fuldkōme vdt Jerusalem. Det ord offuergong paa Hebraiske maal talet/ mercker saa meget som døden eller en vdgong aff denne Verden/ Der saat kalder S. Lucas denne Christi offuergong/ hans død oc vdgong fra denne Verden.

Oc følger her det fierde hoffuit-

styke om denne legomlig døds forractelse / efterdi at det er eckon en vdgong / Heller en gong til Faderen / som Christi død vaar en gong til Faderen Joan: xvii.

Matth 16. ✤ Christus sagde sine Discipler til forne / at hand vilde opfare til Jerusalem oc der taale / huor aff hand paa kiøds oc blods vegne bleff bedrøffuit oc fald ind til Gud met sin Bøn / oc bleff saa straxs forvandelet / oc fick der til met denne trøst oc husvalelse / aff Gud / ved Mose oc Elias / at hand skulde vdrette store ting met sin pine oc død.

✤ Det som her efterfølger vdi dertis samtale om den offuergong / eller vdgong / som hand skulde fuldkomme vdi Jerusalem / det høre hen til Propheterne oc til forietterne / Ja til Guds sandhed / at det som hand hafde loffuit / forskicket oc obenbaret ved Pro-

pheterne

pheterne / om menniskens Salighed skulde fuldkommis ved Christum. Der faare bruger hand det ord at fuldkomme.

❧ Saa kaldis ocsaa vor død / en fuldkommelse / naar wi haffue intet mere at gøre her i Verden / och Verden haffuer ey heller mere met oss at gøre / naar wi høre denne Guds røst / Kommer til mig igen i Menniskens Høy. Psal: 90. Psalt 90.

❧ Der faare er det nu Mose oc Elias befalning / at handle met Christo / paa det / hand paa sin Mandoms vegne / icke skulde forferdis imod sin pine oc død / efterdi / at hand skulde haffue sit rige først her paa Jorden / oc siden vdt Himmelen / ocsaa paa samme sin Mandoms vegne / oc at hand skulde frit oc frelse sine wtalige vdual-

de aff den euige Død / och obenbare Gud Faders Barmhiertighed saar den gandske Verden. Ja / hand skulde opføde sig her paa Jorden en tro / villig / oc lydig Kirke ved den hellig Aand / ind til Verdens ende / oc sønderbryde Dieffuelsens mact oc onde vilie oc nedslå oc ødelegge hans rige / oc endelige fly sig met sin død oc pine / det naffn
Phi: 2. som er offuer alle naffn: Philip: ti.

✿ Huer offuerueye oc tencke ved sig huad dette haffuer verit for en samtale / huor sød / oc huor vælig / om Christi pine oc død / om hans rige oc herlighed / at hand skulde side hoss Gud Faders høyre haand / en Herre offuer Himmel oc Jord.

✿ O huor glade haffue de verit dissimellem / oc haffue frydet sig / och tacket vor Herre Christo / at hand vil-

de

de beuise saa store oc wsigelige Velger-
ninger imod dem / Ja / imod den gand-
ske Verden / at hand vilde offre sig til
en forligelse / faar sin fader som de vil-
de saa sige / O Christe wi tacke dig /
baade paa vore och paa den gandske
Verdens vegne / at du lodst dig søm-
me til at komme hid til Verden / och
bliffue it offer / ver trøstig och sterck /
Det er ekon en gong / oc saa gaat som
it taag der gaar snart foroffuer oc du
gaar til din fader / oc indtager dit ri-
ge / oc din Kircke / met maet / at reg-
nere offuer Synden / døden oc Dieff-
uelen / vdi dine vduolde. Gud Fader
skal ophøye dig / hoss sin høyre haand / Psal: 11
oc giffue dig it naffn / offuer alle naffn. Philip: 2.

❀ Sandelige vdi lige maade /
haffue de ocsaa trøstet oc husualet hans
Discipler imod Kaarssens forargelse /
som de vilde saa sige / Der-paa skulle

i icke vndre / at Christus skal i Jerusalem taale/oc ihielslas oc opstaa aff døde/ Thi det er saa beskicket aff Gud/ det er saa Guds euige Raad/ Saa vilde oc Christus selff oc saadãne store ting skal hand vdrette/ Der faar skal huerken Døden farferde hannem/oc i skulle ey heller forargis vdi hans død / Thi det skal saa ske/ oc bør saa at vere.

✿ Der faare lære wi her / aff denne Christi vdgong oc offuergong / at døden er icke døden / men en fløttelse/ aff denne Jammerdal/ oc elendige leffnit/ hen til det andet deylige och euige liff/ Ja vdaff dette Fenxel / hen i it bedre liffs klarhed / Som Mose oc Elias / de flytte her fra/ heller end de døde / Ja de døde icke/ men bleffue førde hen offuer til det euige liff / oc til den deylige klarhed/ Saa bleff ocsaa Christus hen offuerført / heller oc

gick

gick hen offuer til Faderen/ved døden/ som hand oc selff kalder døden en gong til liffuet Joan: v. oc Scrifften kalder døden/andersteds en Søffn. Act: 7. 1. Tess: 5.

❧ Alt dette skulle wi Christne legge oss til/at alligeuel døden skal ede oc fortare oss saa skal hand dog icke aldelis opsluge oss/ som hand skal gøre ved de wgudelige/oc wi skulle icke dø/ men aleniste soffue i Herren/ oc saa iføris met hannem vdi klarhed / oc nyde met hannem det euige liff.

❧ Der faare / er der inted ont i døden/oc en Christen skal heller begere oc vente effter døden / end fly der faare / Thi hand føris hen til klarhed ved døden/ oc io lengere hand bliffuer her i Verden / io mere berøffuis hannem sin klarhed/det viste vel de hellige Martyres Agatha/ Laurentius/Vincentius etc.

Den

Den ottende Predicken /
End nu den samme text

Vdi neste predicken hørde wi den sted, om dēne legomlige død, huorlūde ocsaa den bleff offueruunden, oc bør ocsaa at foractis aff alle Christne, nu ville wi fremdelis høre, huorlunde at Louen oc Synden bleffue offueruundne, ved vor midler Jesum Christum, oc det i denne samme Tale, som Christus haffde met Mose oc Elia, om hans vdgong, eller offuergong.

✲ Oc effterdi at wi nu vide aff neste Predicken, huad det mercker om hans vdgang at tale, ville wi nu her ocsaa lære, huad det ord Complere, som mercker opat fylde eller at fuldkomme, haffuer paa sig, och der hoss, huad denne Mose oc Elia obenbarelse mercker. Thi det er io ocsaa oss baa-

de til

de til lerdom oc stor trøst och husualelse at wi det vide oc bruge ret.

❧ Det ord Complere (det er at opfylde) mercker saa meget som at gøre fyldest / eller at betale skyld och det som voloffuit er / Nu skulde Christus vdt Jerusalem opfylde sin vdgong / eller fuldkomme det som hannem skulde offuergaa / da følger det to der aff / at hand haffde loffuit och tilsagt / at hand vilde dø for Menniskens slect / oc efterdi at hand er Sandhed da kunde hand icke andet / end holde det / som hand haffde loffuit. Der saare fuldkom hand sit Løffte oc Sandhed vdt Jerusalem. Huor saare wi ocsaa indledis ved dette ord Complere / vdt alle Guds forjettelser i det gamle Testament / saa vel vdt Mose som i alle Propheters Bøger fra den første forjettelse Quindens Sad skal knuse Gen: 3.

Hugor

Hugormens hoffuit / oc saa fremdelis
Gen: 15. Vdi din Sæd skulle alle Folck velsignis.

✿ Der nest bør oss at vide at Christus haffuer i saa maade betalet / ath hand haffuer fuldkommit Louen / oc der ved borttaget Synden och knuset Satans hoffuid, besynderlige der hand sagde paa Kaarsit.

Matth: 27. ✿ Det er fuldkommit / det er saa meget sagt / det er fuldkommet altsammen / som bleff for hen / sagt om mig vdi Mose oc Propheterne.

✿ Her er en viid oc bred marck / at gaa ind vdi oc tale om Guds forjettelser / oc at de ere opfylte oc fuldkomne vdi vor Herre Jesu Christo / Der faar ville wi gaa noget nermere til handelen / oc sette dette spørsmaal / huor

faare

faare/köme icke meget mere Engelene hid paa dette Berg / oc obenbarede sig met Christo faar Apostlerne? Haffde icke det verit en støre Ære? Huor faare komme icke Abraham/Noe/eller Adam selffuer? Huor faare kom icke S: hans Baptist/ som lidet til forne vaar halsshuggen? saa vel som Mose oc Elias komme? Det til suarer den rette Sandhed Christus vdi mange steder / der som hand leder sine Discipler oc andre hen til Mose oc til Propheterne / der faare/at hand aller mest/vilde forklaris aff Louens oc Propheternis vidnesbyrd/at vere den sande Messias.

✿ Nu forstaas Louen ved Mose oc Propheterne ved Elias. Thi Mose vaar en Landzdommere eller en Louførere oc Elias vaar en Prophet oc end den ypperste/som regerit i Himmelen oc paa Jorden/ Om Mose finder

Nu: 12. der mand i den fierde hans bogs tolffte Cap: /der hans broder Aaron oc hans søster Maria bleffue straffede aff Herren/for deris Murren oc knuren mod Mose/ Til andre (siger Herren / taler ieg ved siun oc ved drøme / Men til Mose taler ieg mund imod mund. Thi
Heb: 3. hand/ er min aller Trofasteste Tienere/som ieg taler icke til vdi figurer eller
Reg: 17. mørcke tale. Elias lucte Himmelen til i det iii. konge bogis søttende Capitel/
Reg: 18. oc loed den op igen/i det attende Capitel.

✲ Der faare mercker Moses Louen/som holt oss fangne/ oc tuingde oss altid/oc det vaar oss wmuligt at fultgøre hende/Rom: viii. Elias mercker alle Propheter / som vdlagde Louen/ oc gaffue der hoss til kende (som Mose
Deut: 13. ocsaa giorde der hād sagde/En Prophet skal Gud opuecke eder etc.) at der skulde en tid / en komme / som skulde

fri

fri oss aff Lousens byre oc besuering.

Der faare/er denne samtale som Mose oc Elias haffde met Christo/ en ret samtycke / at Louen oc Propheterne samtycke det samme met vor Herre Jesu Christo/Oc giffuis her oss til kende at alle disse ordspraag ere sandru / som saa liude.

✿ Louen oc Propheterne vaare ind til Christum. Matth: 11.

✿ Louen er en tuctmestere til Christum: Gal: 3.

✿ Christus er Lousens ende / oc Christus siger Lucæ xxiiii. Det bør at fuldkommis altsammen / som staar scriffuit vdi Mose Lou i Propheterne oc Psalmerne om mig / Hid sender Esaias oss i det viii. Cap: der som hand saa siger. Besegle Louen i mine Discipler / det er /der som ingen andre ville høre Lousens predicken / da vil ieg at den Eph: 10.

den skal indtryckis i mine Disciplers hierter / som nogen besegler it breff / oc trycker inseglet ind i Voxet Item Til Louen oc til Vidnesbyrd: det er / Jeg vil haffue Louen oc Euangelium som bare vidne om mig / och predicke / Oc S: Poul Rom: iii. Christi retferdighed er stadfest met Lousens oc Propheternis vidnesbyrd.

❧ Der saare bare Mose och Elias / det er / Louen oc Propheterne vidnesbyrd / om vor Herre Christo / at der er icke Saligheds i nogen anden / end vdi Jesu Christi nassn / Thi der er icke andet nassn giffuit Mennisker ne huor ved de skulle bliffue salige.

Act: 4

Item alle Propheter bare vidnesbyrd met hannem / at alle de saa Synders nis forladelse ved hans nassn / som tro paa hannem.

Act: 10.

Rom:

✿Rom: 3. Nu er Guds retferdighed obenbaret/vden Louen vdaff Louen oc Propheterne/ Om denne retferdighed bare Moſe oc Elias vidniſbyrd. Tht Louen viſer oc tuinger hen til Chriſtū/ ſom er en Tuctmeſter. Hen Propheterne/ſom predickede Louens formaldelſe oc forſømmelſe/loffuede der hoſſ/ at der ſkulde nogen komme/ſom ſkulde befri folck fra ſamme forſømmelſe/ ſom Moſes vilde ſaa ſige/ Den tid ieg predickede Louen paa Jorden/ſom ingen kunde fuldkomme/ da opuecte ieg mange menniskers vrede mod mig oc mod Louen. Nu er den her til ſiede/ ſom kand gøre Louen fylliſte/ oc ſom ieg talede om oc ſagde. Gud ſkal opuecke en Prophet der faare ſkulle i icke ville forſtacte mit vidneſbyrd/ i ſiger ieg/ ſom end nu ere vdi Verden. Oc Elias vilde ſaa ſige/ wi bleffue huldne forløgenactige Propheter/fordi at det gick Deut: 18.

icke ffray for sig/ huad wi Prophete-
rede oc de spaattede oss oc sagde. Bie oc
Bie igen/ Nu er den her dog alligeuel
som wi Propheterede om/ oc alting er
saa skeet/ oc faar hender/ som wi sagde/
Huor faar at ingen bør nu at foracte oss/
eller klage paa oss / som paa Løgnere.
Men nu skal mand sige/ Det er alt
sant / lige som Mose och Propheterne
det haffue sagt til forne.

✿ Lige saa gaar det til i vort hierte/
naar wi kende icke Christum. Thi da
hade wi Louen / oc Propheterne staa
ilde opscreffne hoss oss / men naar wi
kende hannem/ da staa Louen oc Pro-
pheterne vdi deris klarhed / Lige som
en Tyff eller røffuere er vred paa Lou-
en/ oc kand icke lide hende / før hand
kommer løss och bliffuer frii/ lige saa
gaar det til met oss.

Lader

❧ Lader oss der saare trøste oss vdi vor Herre Jesu Christo / som befrider oss fra Lousens formaledidelse / fra Synsens Tiränt oc fra Diefvelsens velde oc mact / som altsammen forgaa oc forsuindis met denne legomlig død / oc wi som haffue offueruundet dem formiddelst Christum ville tratze oc biude dem vd oc sige. Du død huor er din braadt / du Heluede huor er din Seyeruinding. Thi der som Døden er bort tagen ved Christum / der er ocsaa Synden offueruunden. Fordi at Døden er Syndens sold / oc naar de ere baade borte / da ere wi frelste aff Diefvelsens mact. Gud vere loffuit til euig tid Amen. Hose: 13.

Den Niende Prædicken om de tre Apostler oc om vor skrøbelighed.

Texten.

HEy Peder oc de som vaare met hannem / vaare besuarede met Søfky / oc de opvaagnede oc saae hans herlighed / oc de tho mend / som stode hoss hannem.

HEr til haffue i hørt mig vdlegge i den første fortagelige part aff denne Histori / om vor Herris Jesu Christi forvendelse / oc Mose oc Elie skin oc klarhed / disse vor Trois merckelige Artickler / om opstandelsen aff døde / om det evige Liff / om Syn-

dens

dens Dødens oc Louens forfactelse etc
Nu ville wi gaa frē bedre til den anden part/ som lyder om disse tre Apostelen/ Peder/ Jacob oc Hans oc i denne part ville wi see oss i spegel/ om vor wsle vilkaar/ skrøbelighed/ och daarlighed i alle de ting/ som ere euige och røre Gud/ oc vor salighed paa/ at wi det kunde begrade.

✤ Wi hørde her til deris samtale met vor Herre Christo/ som komme ned fra Himmelen/ nu ville wi høre Christi oc tre Apostelers samtale/ Her til finge wi trøst oc husualelse aff Euangelio/ nu ville wi lære aff Louen/ at kende oss selffue/ Her til hørde wi huad wi haffue vdaff Christo/ nu faa wi at høre/ huad wi haffue vdaff oss selffue.

✤ Men Peder/ siger Euangelisten/ oc de som vaare met hannem/

vaare besuarede met søffn etc.

✿ See disse tre vaare vor Herris Christi ypperste Aposteler/och de ligge her oc soffue / som de giorde ocsaa vdi Vrtegaarden/imod at Christus skulde paagribis/oc findis der ocsaa disse samme ord / och hand kom til sine Discipler oc fant dem soffuendis. Thi deris øyen vaare besuarede met søffn. Christus beder her/ oc hand bad oc saa der/ men de soffue baade her oc der/ Dette vaar deris skrøbelighed / at de vilde da soffue oc vere forsømmelige/der dem haffde burt allermest at vaage oc bede/ och der Christus paa det allerhøyste begerrede det aff dem/ sigendis. Vaager oc beder etc.

✿ Her vdi den første part aff denne predicken i dag/ville wi met Gudz naadis hielp/lære thu ting / den første

vdi

vdi Disciplerne / den anden vdi vor Herre Christo.

❧ Disse Disciplers Skrøbelighed skal vere oss it exempel / først at vi skulle bekende vor skrøbelighed / oc at de ord / som Christus talede vdi Ørtegaarden ere sanddrue / der hand saa sagde / Aanden er vel redebon / men kødet er skrøbeligt / der nest at vi skulle ocsaa begrade denne vor skrøbelighed / at det er lige saa met oss / som vi ekon soffue / vdi vor Saligheds sag / oc vdi vor Bøn baade almindelige oc besynderlige. Huilcken den hellige Paulus hart i den første hans sende bresse elleffte Capitel beklager / oc siger der ere mange siuge oc skrøbelige iblant eder / oc mange soffue / der er vdi almindelighed skadeligt nock / men der som de soffue / der ere skickede til Guds Ords tienste eller vdi Øfuerigheds statt / da gør det en vbodelig skade / lige som en Hiurde legger sig

til søffns oc lader Faarne løbe hen i
Vlffue munde oc ellers vdi liffs fare/
Thi naar oldinge oc de ypperste vdi
Kirkens eller Landz regement begynde
at soffue/ da staa de icke vel til at vec-
ke igen ehuor meget mand paa mnder
vnderuiser oc straffer dem/ Som de staa
icke lettelige til at vecke/ som ligge vdi
Suede soet/eller vdi anden suar siugdom
ehuor meget mand napper / preger oc
rycker dem / det vil icke bliffue til
gaffns/saa vil icke dette heller her/naar
Øffuerigheds Personner falde i søffn /
ellet Guds ords Tienere/som disse tre
Apostler gøre her hoff Christum / for-
sømmelse tager icke mere vdi alle Sta-
ter/end hun kand faa / oc det er alt for
meget/Naar en Sognepræst forglemmer
oc forsømmer sin Sielesorge / da ere
hans Faar oc Guds salige vdualde
Christne vdi stoer Sielsfare och Siel-
uaade/ Naar en Øffuerigheds Mand

icke

icke haffuer omhu for sin almue och
vndersaatte/da komme de snart i liffs-
fare / Naar en hosbonde glemmer sin
hussorge/ da vil det icke gaa vel til met
Børn och tiuende/ligesaa en Schole-
mester / en verie for faderløsse och mo-
derløsse Børn/en anden ehuo hand er/
som haffuer nogen befalning eller em-
bede / tagis der ledighed / ladhed och
forsommelse saare/da kommer der ska-
de vdaff ihuor det tager / Oc dis stør-
re befalning/ dis større skade/Der saar
skulle wi først bekende oc begrade vor
skrøbelighed/ oc forsømmelse/ som wi
tage oss saare besønderlige ath høre
Guds ord/ oc at besørge oss / paa vor
Siels vegne Och der hoss legge vind
paa/ at wi opstaa aff søffne / som den
hellige Paulus raader oss at forlade vor
kødelig frimodighed oc tencke at det er Rom: 13
icke en lat ting / ath kunde rettelige
sette sin tro oc lid til Gud / och at det

K v er

er ey helder nock ath høre det hellige Euangelii predicken ey eller tho ganger alenisse/ Tht kødet forhindrer och drager ith Wennisske til bage / ath det kand icke saa lettelige begribe Guds ord oc ey helder saa snarlige tro. Nu er to Troen aff hørelsen och hørelsen er
Rom: 10. ved Guds ord / siger S: Pouil / der faar er det stoorlige behoff for alle ting / at høre idelige Guds ord. Herodes haffde burt at skamme sig/den tid Christus bleff led til hannem/ at hand haffde aldri seet hannem til forn / end sige at høre hannem/ effterdi hand haffde predicket alle vegne vdi Galileer land hoss oc omkring Herodis slaat vdi try samfelde Aar. Wen Herodes haffuer end nu mange staaldbrødre / som sielden eller ingen tid høre Guds ord / icke end nest hoss sig vdi deris egen Wogne Kircke. Gud giffuit at de vilde skamme sig / oc rette sig och opstaa aff

den

den søffn efterdi Herodes vilde det icke
gøre / oc maatte bliffue der offuer for-
dømt. som hand høride ordet saa tro-
de hand / oc som hand trode saa hand-
lede hand / det vaar alt ont / och siges
end nu det samme om alle hans lige /
Gud vecke dem op aff søffne / aff
forsømmelse oc aff hans orde foractel-
se / amen. End maatte H: Peder och
disse andre skamme sig / Der Christus
opuecte dem / her oc vdi Vrtegaarden /
Oc end nu i dag alle Guds ords tie-
nere / som ere lade oc forsømmelige och
soffue vdi deris kald / lade sig opuecke
oc skäme sig saa for det som er forsøm-
met / At skäme sig / det er / at angre sin
Synd oc rette sig / som Daniel skämer Dan: 9
sig vdi sin Bøn / oc loffuer Guod oc be-
dring / Huad vil ieg sige om Guds ords
tienere eller om den Verdslig Øf-
righed / alle Christne skulle her vaage /
oc tage idelige vaare paa / at høre Guds
ord /

ord/ bden al forsømmelse. Thi Gudz ord er en vaauskelig ting at beholde. I dag hører mand det / i morgen er det glemt igen / der er icke nock at høre det / men at bevare det / der ligger mere mact paa som Christus siger / Salige ere de som høre Guds ord / oc bevare det. Vdi lase i Scholen dette verss. Non minor est virtus / quam quærere parta tueri / det er / der hører saa stor kaanst til at forvare en ting / som der hører til at hente eller opsøge det. Gud giffue at wi icke bliffue saa frimodige / och trøste oss paa oss selffue / lige som wi haffde Tro nock / oc som der skal tingen fare vere paa ferde. Det er nu tid / siger Paulus at opstaa aff søffne / Oc Salomon siger / Huor lenge soffuer du lade Compane etc. Oc vor Herre Christus siger selff vaager oc beder.

Ro: 13.
Pro: 6.
Matth: 26.

✠ Der saare om wi end soffue met

ue met Disciplene / da ville wi ocsaa lade oss opueckis igen met dem til at kende rettelige voz Herre Jesum Christum / som de lode sig opuecke enten aff Christi sãtale met Mose oc Elias eller oc aff den stoze klarhed / som der vaar. Thi der er inted farligere / inted netmer til at falde i misshaab / end altid soffue oc vere forsømmelig til at høze voz Herris Jesu Christi Euangelium / oc saa idelige at suse hen vdi sine synder oc vdi en kødelig frimodighed.

❧ Lader oss der faar opuaage / vdi Jesu naffn / det er foz Jesu naffns skyld / oc nyde oc bruge met løst det hellige Enangelii klarhed / til voz saligheed.

❧ Paa det siste naar wi ere opuecte oc vaage nu / skulle wi lare aff dette Christi exempel oc efftersiun / at lide

lide oc offuerdrage met de skrøbelige / oc icke stray forsmaa oc forskiude dem / som wi finde icke saa fromme at vare vdi Guds rige / som disse Disciple forskiudis icke aff Christo / men de vnderuises effter haanden to mere oc mere

Gal: 6: forbedris / lidis oc taalis / som Paulus

Matth: 11: siger / Der som nogen aff eder bliffuer hastelige betagen met nogen synd etc. Christus siger selff / Kommer hid til mig etc. Lige saa bør oss at indbiude de suge oc skrøbelige til oss / naar som wi ere selffue føre oc stercke / det er / tage oss deris sorge til / lige som vor egen. oc holde oss til dem / at de kunde haffue trøst oc husualelse aff oss / Dette lades her i den første part

✿ For det andet / der de opuaagnede / da saae de Christi forklaring / oc de tho mend staa hoss hannem / Saa komme disse Apostle til tals met / och

høre

hörde Christum och Mosen oc Eliam tale met hannem om hans vdgong.

✿ Dette er atter en stor trøst oc husualelse / at wi skulle en tid endelige opueckis / der som wi kunde holde oss / at wi skulle icke altid her soffue.

✿ Oc da skulle wi alle først saa Christi Majestat oc herlighed at see / oc da icke Mosen oc Eliam alenist / men den gantske Himmelske Herskab tale met hannem. Huad løstteligere spectackel kunde wi nogen tid saa at see / end den wil bliffue?

✿ Alligeuel Apostlerne flyde vdi vor Herris Christi pinelsis tid / oc haffde da gleimt denne hans forklarelsis tid / dog strax effter hans Opstädelse bleffue de lerde oc vnderuisste aff ny igen / oc da prædickede de ocsaa om denne hans

forkla-

2 Pet. 1. forklarelse / som den hellige Petrus scriffuer herlige vdi sit andet sendinge bzeff saa sigendis / Vi efterfulde icke kloge Fabel / der wi kundgiorde eder vor Herris Jesu Christi Krafft oc tilkommelse. Men wi haffue selff seet hans Herlighed / der hand fick Ære oc priss aff Gud Fader / formiddelst en røst som skede til hannem / aff den store Herlighed i saa maade. **Denne er min elskelige Søn / i huilcken ieg haffuer behagelighed.**

✤ Oc wi hørde denne røst kōme aff Himmelen / der wi vaare met hannem / paa det hellige Bierg. Det siger oc Lucas her. Der de opuognede / da saae de hans klarhed / oc de tho Mend som stode hoss hannem.

✤ Lader oss der faar komme

S: Au-

S: Augustini ord ihu / der som hand taler om tuende Opstandelser / eller opueckelser / Staa sig op i den første opstandelse / huo som icke vil fordømmis i den anden opstandelse / hin (siger hand) er Sielsens / oc denne er Legemens opstandelse. In, lib: de Cuit Dei:

Den Tiende predicken / om S: Perders ord oc øncke.

Texten.

OC det skede der de ginge bort / fra hannem / da suarede Peder / oc sagde til Jesum / Mestere oc Herre / Det er

oss gaat at vere her/ oc om du vilt/ da lad oss gøre her tre Bolige/ dig en/ oc Mose en/ oc Eliæ en. Thi hand viste icke huad hand sagde i fordi at de vaare forferdede aff redzel.

SEr wi haffde hørt denne Histories omstandeligheder / oc huad denne Christi Forklarelse haffuer hiem at bære/ som ere disse merckelige hoffuit stæder/ om opstandelsen/ om det euige Liff/ om den kaanst at kunde forsmaa synden / døden / Louen/ oc det aff den samtale / som Mose oc Elias haffde met vor Herre Christo / om hans vdgong / som hand skulde fuldkomme i Hierusalem /

lem/ det er/ om hans pine oc død/ effter foriettelserne oc Prophetерne/ som vaare gangne der om til forne etc. Der wi haffde (siger ieg) hørt dette/ da hørde wi nu sist der effter vdi neste predicken Apostlernis søffn/ oc der hoss deris oc vor egen skrøbelighed/ som Gud lider oc taaler i sine vdualde.

✿ Nu ville wi høre deris øruaagenhed/ huad de finge til sinds om vor Herris Christi forklarelse/ den tid de vaagnede aff den klarhed de saae/ oc aff den samtale/ de hørde Mose oc Elia haffue met vor Herre Christo.

✿ Saa siger Peder/ Det er oss gaat at vere her etc. Munden taler aff hiertēs offuerflødighed. Hand saa Mose der/ oc hørde hannem tale/ strax kom hānem Tabernarkelen ihu/ Men Marcus siger/ at hand viste icke huad hand

sagde thi de Vaare forferdede etc.

✿ Vdi disse ord settis oss besynderlige thu stycker saate / det ene aff Louen som oss bør at bekende oc at fly / det andet / aff Euangelium / som oss bør at gribe fat paa oc efterfølge.

✿ Oc baade dele vdi Peder / som en part sat vild her oc en part mener ret / Der saat vile wi først høre Peders vraange mening / oc siden hans rette mening.

✿ Peder hafde lidet til forne hørt vor Herre Christum tale oc predicke om sin pine oc død. Ja hand hafde raadt hannem der fra til forne / at det skulde icke ske / oc alligeuel hand sick den tid it hart suar / oc Christus sagde / gack efter mig Satan / dog synis hand her at hafsue den samme fryct oc at raade atter igen Christum fra sin

pine

pine oc død / aff denne aarsage / at Hand fick denne Ærefulde oc vnderlige forklarelse at see / Hand lagde sig effter (siger Chrysostomus) at ville drage Christum fra den forsmadelige Kaarsens død / som Hand vilde sige / Her er bedre at vere / end at opstige til Hiernsalem til hine Phariseer / Schrifftkloge oc Prestehøffdinger / som ville haffue død paa dig / det er bedre at du bliffuer her vdi ære oc herlighed hoss Mose oc Elias / end at du der skalt antvordis hen i Gedningernis hender oc ihielslas / Her samtycker Origenes at dette skal vere meningen paa disse ord / oc det er troligt / at Peder haffde end da den fryct i sit hierte oc forferdelse for den forsmadelige Kaarsens død / oc at disse ord flyde der vdaff.

❧ Der faare paamindis vi her om vor nature oc om kiødsens me-

ning / som vil gerne til are / men icke ved kaarsit. Mose oc Elias tale om Kaarsit oc om døden / men Peder ved inted der om at sige / lige som den der flyer kaarsit / der saare taler hand ekon om Ære oc herlighed / Saa gør Kødet / det søger sit beste / sin profite / nytte oc gaffn / Saa giorde Zebedei Sønner oc deris Moder / der hun saa sagde til Christum. Sig / at disse mine tho Sønner skulle side / den ene hoss din høyre / den anden hoss din venstre side / vdi dit Rige. Saa lader kødet Kaarsit fare / oc søger effter are oc glede.

✿ Men det skal spagis / temmis oc ydmygis vnder Kaarsit. Peder viste icke huad hand sagde / hand skulde haffue vent sin mund om oc sagt saa.

✿ Det er oss icke gaat at vere her / min Herre / men at du vandrer til

Hieru-

Hierusalem / oc bliffuer der din Fader lydig indtil døden / Ja indtil Kaarssens død / oc lader dig thielsla for menniskens saligheds skyld / oc indgaar saa ved Kaarssit i din Ære oc Herlighed.

✿ Men her viste Peder inted aff / der saar slyer hand Kaarssit oc søger efftet are / Ja hand gaar lenger frem i sin vrange mening / til det som icke sømmer en Apostel at gøre / i det hand vil berede oc oprette nogle Tabernacler eller boliger til Christum / Mose oc Eliam / alligeuel at de talede aldri it ord der om Tabernacler at bygge / det sagde oc giorde Peder aff sin vanuittighed oc wforstandighed / Gud giffuet / at der icke vaare mange paa denne dag / som det samme acte at gøre aff ret ondskab.

✿ Peder vilde effter sin mening rette Mose Lou oc skick paa føder

igen/huilckē Christus haffde affpredicket/i det hand vil haffue ny tabernacler met deris manering oc vasen. Huad gø-re nu de andet i dag/som forlade det sa-lige Guds ord oc ville oprette igen paa ny/ huad der er retsindelige affpredicket her til i Paffuedommet/ vere sig Mes-ser / Closter leffnit/pelegrims ferd/ aff-lads breff / Rosenkrantze oc andet saa-dant.

✿ Christus vilde drage Peder fra Mose til sig / saa gaar Peder til tuert imod oc vil drage Christum til Mose met sig/ Vort embede er i dag at drage de fattige forlidde Christne fra Paffuen oc til vor Herre Christum/ saa findis dog hoss oss / de som drage fra Christo oc tilbage igen til Paffuen/ til dem skal mand sige (som her staar screffuit om Peder at hand viste icke huad hand sagde) i vide icke huad i sige

eller

eller gøre/ det er idel løgen i haffue forhæder/ oc høyer Satan oc icke Christo/ til/ Ja som Paulus siger. I haffue Gal: 5
inted met Christo at gøre/ Christus gaffner eder inted i ere faldne fra Naaden. Sagde Paulus det til dem som vilde til bage til Mose oc til Louen igen/ huad monne hand nu ville sige tiil dem/ som ville til bage til Paffuedomet igen/ som de vilde til hine kødgryder i Egipten?

✿ Fordt at lige som Peder vilde bygge Christo Mose oc Elia Tabernackler mod kuld/ regē oc vilde Diur/ saa ville ocsaa hine/ som retferdige gøre sig selff/ bygge til Christum oc til hel-ligen (som leffue til sammen ydi Himmelen) Tabernackel/ der er/ Kirker oc Closter/ mod døden/ fordømmelsen/ graad oc tende gnidzel/ oc lige som Peder vilde søge sit eget gaffn der met

paa Thabor bierg/ saa ville oc disse/ men det er icke den rette vey til ære/ herlighed oc glede. Thi Christus gick Heb: 9. ind i it videre Tabernackel oc Helig/ som icke vaar giort met haand. Lader oss der saare lære/ først at bære kaarsit/ oc der nest at indgaa i aren/ oc at alle menniske skulle først dø/ oc at Dommen skal komme siden der efter/ dislige/ at wi icke haffue her nogen Stad som wi skulle bliffue vdi.

✿ Det andet stycke vdi Peders ord/ er den sande Euangelii glede/ som er/ at vere hoss Christum. Fordi at der Peder met de andre seer at Christus bliffuer forklaret/ da gleder hand sig/ Ja/ som S: Augustinus siger/ hãd bleff druckен aff glede/ i det hand fick en smag aff det euige liff/ oc raaber der saare oc siger/ Det er oss gaat at vere her/ som hand vilde saa sige/ nu ere wi

i Himme-

i Himmelen / Nu ere wi i Paradis / her ville wi vere / her ville wi forløste oss. Thi wi haffue ingen anden glade beҳoff / det er nock Herre at wi see dig / wi velle mettis aff denne Ҳødhed / fordi / der som wi haffue dig / da ҳøde wi inted om Himmel oc Jord

✿ Den gode Petrus / saa ekon den klarhed met sine legemlige øyen / oc hand forsøgte selff inted der aff / hand smagede ekon en eniste draabe Honning der aff / oc begynte strax at kedis ved alting / gaff offuer sine gary / biering oc naring / Ja den gantske Verden / oc vilde ekon alenisste bliffue met Christo / Mose oc Elia.

✿ Huad vil der bliffue aff / naar wi faa det samme at see / befinde oc fornemme paa oss selff / oc wi skulle omgaas met de mange maal tusinde helligen

ligen vdi den euige sødhed oc glede. Ja det som vore øyen icke haffue seet.

✠ Denne Sødhed smagede S: Agatha/ S: laurentius S: Vincentius oc allle helligе Martyres. Ja den hellige Paulus haffde en smag der aff den tid hand sagde / ieg begerer at forløsis oc vere hoss vor Herre Jesum Christum. Oc dette er det hand ocsaa paaminder oss/ oc siger. Tager en smag aff det der er her offuen til/ der som Christus er hoss Gud Faders høyre haand.

✠ Her rober S: Staffen oc siger. O Herre Jesu annamme min Aand.

✠ Hissit borte vdi det euige Liff/ saa vi saa stor oc wstigelig glede/ at vi forglemme al denn Verdens glede oc vellyst/ oc da skulle vi icke tale met Moyse oc Elia alenisse / men met alle

Guds

Gudz vdualde Børn/oc sige/vdi Verden haffde wi trengsel/ hunger/ tørst/ forfølgelse etc. men her er gaat at vere.

❧ Lader oss fordi lare vdi denne Histori/ vdi dette exempel at forsmaa dette neruerendis liff oc leffnit/ oc stude did hen/ Ja gøre oss it ordsprock der aff/oc sige saa. Her vdi dette Liff er icke gaat at vere/end dog at Verden/ som leffuer i sine synder tencker longt anderledis/ oc mener at her er gaat nock/oc det er ocsaa gaat nock til den/ effterdi de skulle siden sige i Helffuede. Her er icke gaat at vere/om de rette icke dette leffnit dissimellum/oc end met det første/ heller i dag en i morgen. Exempel haffue de faar sig/ vdi den rige Mand oc den fattige Lazaro. Lazaro syntis at her vaar icke gaat at vere i denne Verden/ for hand stundede hen til det euige liff/ Men den rige Mand holt all Luce 16.

denne

denne Verdsens vellyst for gaat/ efftersdi hand ventede sig verre oc icke bedre/ som der bleff sagt til hannem i pinen/ min Søn kom thu/ at du anammede det gode i din liffs tid/ oc Lazarus det onde/ Nu er bladet omkast/ hand er nu i gleden oc du i pinen. Du mister nu draaben for du vilde icke giffue krummen etc. hand siger nu/ her er gaat at vere/ Men om der er gaat/ som du est eller ey/ kendis vel der paa/ at du vilt icke haffue dine fem brødre did til dig/ at du skalt icke haffue mere ont aff den end du haffuer. Thi de skulle ta saa større pine i Heluede/ som haffue bedraget oc forført andre/ end den menige fordømte hob. Der faare er det høy tid/ at vi gøre forskel imellem huit oc sort/ imellem det gode oc det onde/ som Esaias bander dem der det icke gø

re. den

Den elleffte predicken. Oc her begyndis den anden part aff denne Hiſtori.

Texten.

DEr hand nu saa talede disse ord/ see/ da bleff der ey klar Skye/ oc omkringskugge-de dem/ oc de frycted der de ginge ind i Skyen.

HEr følger nu den anden part aff denne Hiſtori/ om vor Herris Jesu Christi Guddom/ Thi der Apostlene haffde seet vor Herris Christi mandoms forklarelse/ da vaar det

oc

oc behoff at gøre dem vise paa hans Guddom.

✿ Der Mose oc Elias vaare nu borte / oc den samtale met vor Herre Christo om hans vdgang haffde ende / See / da komme strax tho andre Personer ned fra Himmelen / som vaare den hellig Aand vdi en klar sky / oc Gud Fader selff / som loed sin røst oc stemme høris der / oc hand bar vidnisbyrd om sin kære Søns Guddom. De haffde da seet Christi forklarelse / oc hørt Mosen oc Eliam tale. Nu følger det tredie Jertegen fra Himmelen / paa det at deris hierter kunde bliffue visse paa Guds Naade oc vilie vdi vor herre Christo / oc stadfestis vdi den rette oc sande kendelse i Troen.

✿ Her er ocsaa i dette Jertegen thu skycker at mercke besønderlige / det

ene

ene er den klare skye her talis om / at Disciplerne bleffue omskuggede met / Det andet / som her efterfølger / er den røst der hørdis i skyen **Denne er min elskelige Søn etc.**

✿ Men før ieg taler noget om disse thu stycker / vil ieg giffue til kende / huor saare det vaar behoff at saa skulde skee met denne sky oc røst / efter at den samtale hassde veret imellem Christum / Mose oc Eliam. Oc der hoss huad nødtørfftig lardom oss her vdi kommer til / oc vil ieg der saare aff Guds Naade indføre dette spørsmaal / oc først suare der til.

✿ Efterdi at Disciplene saae Christi mandoms forklarelse / oc hørde Mose oc Eliam tale / om hans pine oc død / huad vaar da det behoff at

Gud vor Himmelske Fader / oc den hellig Aand skulde der ydermere bekumris met / oc bære ocsaa vidnisbyrd der om?

✿ Suar. Det vaar io storlige behoff icke aleniste / at Christus skulde faa husualelse a Mose oc Elia / men ocsaa at Disciplerne maatte bliffue bestyrckede aff de hellige Trefoldigheds neruerelse / oc aff Guds røst / mod den forargelse om Kaarssit / som Mose oc Elias talede om / Thi naar kødet faar at høre noget om Kaarssit oc fortørnis oc forargis der offuer / da er det behoff at Aanden bestyrckis disimellem vdi Troen / oc i den rette Christi kendelse.

Matth: 11. ✿ Christus sagde hoss Matthæum til S: hans Baptistæ Discipler / Salige ere de / som icke forargis i mig / huilcken Christi røst vil lade sig høre / alt den stund det hellige Euangelium prædickis

dickis i den Christelige Kirke indtil
domme dag / Thi ligesaadan som
Christus bleff actet oc holden paa den
tid i denne Verden / saadan en skick oc
form / haffuer hans Euangelium / oc
hans hellige ords tienste oc prædicke
embede paa denne dag.

✿ Huadan vaar hand da den tid?
Suar / en fattig / enfoldig / ringactet
Mand foruden pral oc hoffmod / hand
haffde sin omgengelse icke met store oc
mectige Mend / men met Syndere oc
Taaldere / saa at huo som icke gaff be-
synderlig act paa Christi prædicken oc
miracler / de hulde inted synderlige aff
vor Herre Christo / huilcket som skeer
oc lige saa paa denne dag.

✿ Fordi at alligeuel Christus
vaar født aff en ypperlig Slect effter
Kiødet / saa vaar dog samme Slect paa

den tid for armet oc forringet / som it gammelt affhugget træ eller trunte / som bar blomster oc Fruct nock til forn / saa vaar Kong Dauids Slect oc affkome forringet oc fornedret.

✿ Tuert der imod / vaar Leui oc den presterlige Slect huldet i stor heder oc ære aff Phariseerne oc Scrifft kloge / der faare / der Christus begynte at fuldkomme sit embede met predicken oc miracler / effter Guds befalning / da foractede Presterne / Leuiter oc Phariseerne hannem / fordi at hand vaar icke aff deris Slect / oc de breydde hannem hans forelders fattigdom oc den arme forsmelige Nazarets stad. Er hand
Matth: 13. icke en Timmermands søn? heder hans moder icke Maria?

✿ Der faare naar du vilt tencke / om vor Herre Christo huad hand vaar

for

for en mand her paa Jorden / da tenck paa en god / from / fattig oc enfoldig mand / som gick offuermaade sactmodelige hen vdi al sin tid / vden pral oc hoffmod. Thi saadan vaar vor Herre Christi ongengelse her i Verden / vdi stillehed oc sactmodighed / som Esaias sagde / Hand førde it offuermaade ringe leffnit / hand robte icke / eller vaar høyrøstet paa Gaderne / men gick saa stille oc enfoldig hen saar sig selff / predickede anger oc ruelse / halp de wsle oc elendige / oc det foruden nogen forskylding / Thi hand kraffde intet aff nogen / vden huad gode folck forarede hannem met til hans oc hans Disciplers vnderholding. Esa: 42.

✿ Naar mand da spurde sig saar / huad hand vaar for en mand / da bleff der saa snarit til. Hand er en Timmermands søn aff Nazareth. Aff Na-

zareth: huad gode skulde der komme aff Nazareth:

✿ Der imod vaare Præstehøffdinger oc Leuiterne met deris / huldne vdi stoz heder oc are / oc haffde deris prabender oc rente / oc alle huide dem fromme oc hellige mend / oc bøyde deris kna faaz dem. Huad de sagde oc beslutede / det vaar lige som det vaare
Psal: 73. kommet straxs ned fra Himmelen / oc mand holt aff deris ord / som aff en budhellig dag / oc de sagde oc saa selff / som der staar vdi Psalmen. Lingua nostra a nobis est. Tungen er voz / huo vil forbiude oss at tale / Der tozde oc ingen sige imod.

✿ Thi at de vaare Præster oc Leuiter / forordinerede oc tilskickede aff Gud / men Christus vaar forsactet oc en Timmermands søn / Det vaar in-

ted

sed aeted hoff dem / huad hand talede oc giorde.

✿ Denne vaar trætten. Vi sagde de / vi ere de / som bør at prædicke / oss haffuer Gud befalet det / oc icke dette Timmermands Søn / oss bør mand at tro etc. Det vaar den store oc stercke forargelse / at Christus vilde forbiste sig til at prædicke / oc hand vaar dog icke aff præste slect.

✿ Seer eder omkring i fromme Christne / om det gaar icke end nu saa til imellem de ragede oc smurde / oc imellem de fattige prædicanter / huad bulder oc trætte / huad affuend oc ond dilie / huad affdragt oc modsigelse mød gør dem / som det salige Guds ord fremfører / oc huad forargelse der kömer vdaff hoff de fattige Christne.

✿ Hen see mig her en støre oc gruseligere forargelse vdi vor Herre Christo/ som mand tog sig til/ der aff/ at hand en føye tid der effter bleff hen hengd paa kaarssens Galie/ som en suar Guds bespaattere/ oc maatte dø der hen som en oprørisk forbredere.

✿ Det vaar en støre forargelse end denne/ som Apostlerne haffde her i Henderne/ huor saare end dog der kunde findis nogle/ som trode hans predicken oc vnderlige Gerninger/ da maatte de alle sammen haffue faldit der fra igen/ den tid de saae hannem henge imellem tho Røffuere saa forsmædelige oc hørde de mange vtalige skendz ord/ som de skencte der omkring kaarssit/ er hand Christus/ da stige sig ned aff kaarssit: hand haffuer hulpit andre/ nu kand hand icke hielpe sig selff/ See hand kalder paa Elias. Her vaar Christus ned-

suncken

funcken vdi saa dybe forsmædelsis vād/ Psal: 69.
hen vnder alle mennisker/ at der siuntis
inted at vere paa hannem/som kunde be-
quemme Guds søn. Som Esaias si- Esa: 53.
ger. Ni saae hānem oc hand haffde in-
gen skickelse / at oss kunde falde vilie
til hannem / Thi hand vaar det aller
ringiste menniske/ som paa iorden kun-
de vere.

❀ Her maatte mand atter føre it
spørsmaal ind/oc sige. Hui lod hand sig
saadan ansee / oc icke longt helder vdi
sin herlighed oc Maiestat / som hand
gør her paa Thabor bierg? Svar / det
er skeet for vor skyld / Thi hand kom
icke der faare til Verden/at hand vilde
haffue Herredom offuer oss / men at
hand vilde tiene oss / oc kom vdi stor
nød oc trang / at hielpe oc fri oss / fra
synd oc død.

❀ Der faare giorde hand sig nø-

Pfil: 2 gen oc som Paulus siger, tømde oc forringede sig oc tog en traldoms ham paa sig. Ja saadan burde hannem at komme/som skulde tage al Verdens synder paa sig/oc icke anderledis.

✿ Der faare at Disciplerne skulde icke forargis/der hans pinsels tid nu tilstundede/som Lucas scriffuer strax effter denne forklarelsis Histori/ da bestercket Christus sit Ansict/at hand vilde faare op til Hierusalem/oc der lade sig offre.

✿ Saa er vor Himmelske Fader her til stede/hoss denne forklarelse/oc lader sig høre her aff Skyen/huor met hand giffuer den enfoldige oc foractede Christo det vidnisbyrd/at hand er Gudz søn.

✿ Saadan er i dag det hellige Euangelii form oc skick/som vaare

longt

longt at tale om / Der faar bør oss at vende denne Sky / oc denne røst til vor rette brug / som oss ligger mact paa. Thi dette er predicket, och screffuit for vor skyld.

Den Tiende Predicken / om Gud Faders Røst i denne forklarelse.

Texten.

OC see der en røst som kom aff skyen oc sagde / Dēne er min / elskelige Søn i huilcken mig er behageligt / hører hannem.

Effter

Efter at wi haffue nu hørt/ sagen/ huor faar Gud Fader bar vidne om sin Søn/ som er/ mod den store forargelse om Christi skrøbelighed oc om kaarsit/ oc det for hans Discipler oc for alle vdualde. da ville wi nu see/ huad same røst haffuer hiem at bare/ saa at wi kunde offuerueye den/ oss til lardom oc trøst. Thi det er en tale/ som ingen bør at tuile paa/ men hiertelige/ at anamme oc sette tro til/ i det/ at det er Guds faders Røst om sin Søn/ at hand er Guds Søn/ oc en arffuing oc Herre offuer Himmelen oc Jorden/ oc inde holder denne Røst alt det oss bør at tencke oc vide om vor Herre Christo.

✿ Der findis vel andre merckelige vidnesbyrd om vor Herre Christo/ først i det gamle Testamente/ det bare

bare Patriarkerne / Moses Kongerne och Propheterne vidnesbyrd om hannem / oc i det Ny Testamente / bare Englene / Joseph oc Maria / Zacharias / Hiurderne / Simeon oc Anna / de Vise / S: Hans Baptist / Apostler / oc vor Herris Christi egne gerninger oc miracler vidnesbyrd om hannem / som hand oc selff siger hoss Joannem / Randsager scrifftерne / Thi de bare vidnisbyrd om mig. Men her er noget yppermere / her ligger Gud fader selff haanden paa sin Søn / det er / hand vidner at Christus er Guds Søn / oc at hand skal vare it offer for Menniskens Slect / hannem (siger hand) skulle i høre. Joan: 8.

✿ Saa ville wi nu tage dene røst / oc holde hende mod det som Prestehøffdingene / Leuiter / Phariseer / oc det Jødske Folck huldе om Christo / oc

oc mod det som Tyrckere oc Papister holde om hannem / paa denne dag / da saa wi at see huor fuld Verden er aff verstyggelig oc farlig vildfarelse.

✿ Try ting begriber Gud Fader vdi denne Røst-huor met hand giffue sin Søn den rette heder oc ære / som
2. Pet: 1. den hellige Petrus bar vidne der om / der som hand scriffuer, oc gør ihukommelse om denne Histori. Hand fick (siger Peder) heder oc ære aff Gud / der denne Røst kom ned til hannem fra den ypperste Ære / **Denne er min Søn** etc. Oc wi hørde denne Røst komme ned fra Himmelen / den tid wi vaare met hannem paa bierget.

Oc er det disse try ting.

1.

Denne er min elskelige Søn. det er / hand er lig Gud Fader i mectighed.

Vdi

1

✿ Vd i hannem haffuer ieg behageligheb/
det er / hand er en middeler imellem Gud oc mennisken.

2

✿ Høret hannem.
det er / hand er den rette Mestere oc Docter.

Om disse try ting effter huer andre ville wi tale/met Guds Naadis hielp.

DEn Første røst. Denne er min elskelige Søn/er icke den en stor/merckelige oc arefuld Røst / i huilckē den høyste Guddommelige Maiestat bekender oc siger/denne er min elskelige

Søn

Søn. Huo er da denne? Det er Jesus Maria søn / en Timmermands søn / foractit oc forsmaat aff alle / Denne kalder den høye Guddommelig Mateſtat sin Søn.

✿ Huad er Guds Søn? det er den som er født aff Gud Fader i euighed / lige met hannem i mact oc almectighed / i euighed i visdom oc retferdighed / Thi det er to vist / at der kand inted fødis aff Gud / som ey er ligt hans vaarelse vdi alle ting.

✿ Der som du vilt nu holde vor Herre Christum som hand er født it menniske aff Jomfru Maria / imod de Prestehøffdinger i Jerusalem / end sige imod Patriarcher oc Prophetер / som imod Joseph / David / Daniel etc. da ere de alle drabelige mend / men Christus er imod dem en arm stakarl / som

haffuer

Haffuer ingen anseelse / som hand lig-
ner sig selff imod dem i sin pine Psal- Psal: 21.
me / der hand kalder sig en Orm / oc Eli Eli.
icke it Menniske / menniskens spaat oc
folckens foractelse.

✿ Men hør mig her vor Himmelske Fader / den høye Maiestat / oc tenck huorlunde hand fører dēne forac-tede Persone frem icke alenniste offuer Patriarcker / Kōger / Prophéter oc alle andre ypperlige oc drabelige Mend / men ocsaa offuer alle Engle / som den Epistel til de Hebreer bar vidne om oc Heb: 1.
søger / Til huem iblant Englene sagde Gud / Denne er min elskelige Søn: Ja offuer alle Creatur / i det hand siger / Denne er min Søn / Thi huad der er vden ved Gud / det er Creatur-skabt oc giort aff Gud / Men denne er / som hand kaldis Guds Søn / født aff Gud / icke skabt / icke giort / men aff

let oc født aff Gud/ oc der faar Gud lig i alle maade. Thi/ som det er sagt til forne/ Gud kand inted føde aff sig/ som icke er enigt/ oc hannem lige
Phil: 2. mectigt/ som S: Poul siger. Der hand vaar lige formet met Gud/ det er/ lige mectig/ lige viss/ lige hellig etc.

✿ Lader oss der faar lære dette vindskibelige/ at wi kunde rettelige kende vor Herre Jesum Christum/ oc vide til visse/ huo denne foractede Timmermands Søn er/ der Verden saa forsmaar/ oc hans eget folck sloe hänem saa ynckelige oc forsmalige ihiel. Hand kand det ingelunde lide/ at wi skulde lige saa foracte hannem/ efterdi at oss bør at ere/ elske oc tilbede hannem. Ja vdi al vor nød paakalde hannem/ oc aff gandske hiertte/ sette vort haab oc lid til hannem alenisse.

Dette

Dette lærer oss denne første Røst.

❧ Den anden Røst/ som er/ **i hvilcken ieg haffuer min behagelighed**/ giffuer til kende at den første Røst. **Denne er min elskelige Søn**/ er skeet for vor skyld/ som hand vilde saa sige/ Denne Søn er mit hiertte/ hvor aff ieg haffuer glede oc fryd/ saa at hvo der vil haffue glede oc fryd met mig/ hand skal holde sig til denne min Søn.

❧ See mig her til/ de hellige Engle staa faar Guds Ansict som Schrifften bar vidne om dem/ Himmel/ Jord Soel/ Maane/ och hvad for ypperlige Creatur der kand neffnis staa faar Guds Ansict/ oc gaa frem vdi lydelse effter Guds vilie/ men den høye Maiestat tier her om dem alle sämen/

A ti lige

lige som de vaare inted/ lige som hand saae dem icke / oc lige som hand viste inted aff dem at sige/oc taler ekon om dette ene Menniske/ oc siger / I hannem haffuer ieg behagelighed.

✿ Huor faar gør Gud det? huor faare øser hand saa sit gantske hierte vd/oc det offuer dette Menniske? paa det at wi skulle vide huor elskelig hand er hannem/oc ihuem hand haffuer sin behagelighed. Det skeer for vor skyld/ wi ere icke saa fødde aff Gud/som dēne Søn er født aff Gud/men wi ere skabte aff Gud / oc for vore foraalders brøst skyld/ er Gud/som ellers haffde bleffuit oss en naadig Fader oc Herre til euig tid/bleffuen vor fiende/som Paulus siger/ wi fødis Verdens børn. Hid hører nu denne salige Gud Faders Røst. Denne er min elskelig Søn/i huilcken ieg haffuer min behagelighed/

som

som hand vilde saa sige/ Alle i Menni-
ske haffue forskyldet met eders vlydel-
se oc synd/at teg skulde vere eders fien-
de/ Der sö i ville nu kömme til naade/oc
befries aff saadan vrede/da henger hart
ved denne min Søn/huilcken ieg kand
icke vere sindsk/oc da skulle i nyde han-
nem gaat at/at min vrede kand forsvin-
de/ oc ieg kand bliffue eder en naadig
Fader.

✿ Ah Fader / huo seer det vdi
saa foractet oc forsmeligt it Menniske/
at Menniskens saligheed skal henge paa
hannem alene? Der sige først alle Pha-
riseerne i Hierusalem hart ney til/oc til-
legge Templet oc deris offer / salig-
hed/der nest alle Papister / som kalde
denne Gud Faders röst ketteri oc leg-
ge deris Messe saligheed til.

✿ Wen du/ min fromme Christne
lad fare Pharisert met deris offer / oc

I iii Papister

Papister met deris Messer / oc heng
hatt ved denne Gud Faders elske-
lige Søn / vor Herre Jesum / saa
est ocsaa du Gud behagelig /
vdi hannem.

Den Trettende prædicken /
om Christi salige lardom.

Den samme Text

Thu stycker aff Gud fa-
ders Røst høre wi vdi
neste prædicken / nu følger
det tredie stycke der aff /
som henger op til de an-
dre thu / oc setter oss vor Herre Christum
hans elskelig Søn oc vor middeler saa
saare at hand er oc saa vor Mestere / Doc-
tor oc lærefader / oc befaler Gud oss / at
wi

wi skulle høre denne Søn/ det er/ wi skulle alenisste gribe fat paa Christi lardom. Thi der som wi det gøre/ da bliffue wi ocsaa Guds børn/ oc arffinge til den euige salighed. Der saare befaler oc Gud Fader oss/ at wi skulle høre hans Søn. Hannem skulle i høre/ siger hand. Dette stycke skal mand scriffue met stoze bogstaffue oc mercke vel.

✿ Her falder nu dette spørsmaal ind. Huem mener Gud/ naar hand siger. Hannem skulle i høre? Taler hand icke om Mose/ om Elias/ eller om nogen anden Prophete? Taler hand icke om Paffuen oc om det Romske sade? eller taler hand om Wachomet oc Alcoran? Ingenlunde gør hand det/ Men hand taler om Jesu Christo/ ti mennisske/ født aff Jomfru Maria.

✿ Hannem haffuer hand beskicket

oss til en Docter oc Læremestere / at wi skulle høre hannem oc vere hans Discipler. Denne er den eniste/visse oc sande vey/som wi kunde fly hen at/ oc vndkomme fra Guds vrede/oc bliffue ocsaa Guds børn. Denne Jesum bør oss at høre etc. Lære sig ellers i den gandske Verden huo som vil / oc huad de ville.

✿ Naar det gelder om syndernis forladelse/ oc om vor Salighed/ da lader oss lycke øyen oc øren til for alle andre lærdomme / at wi kunde see oc høre denne prædickere oc Læremestere.

✿ Joan: y. Jeg er Døren/ siger hand. Huo som komme faar mig / de ere Tyffue oc Røffuere / det ere de / som føre en anden lærdom/som er fremmed ved min lærdom.

Dette

✿ Dette er det tredie stycke/ oc saa meget om Historien i sig selff.

✿ Men efterdi at Gud Fader saa-hiertelige befaler oss / at wi skulle to høre hans Søn / da er det for alle ting nytteligt at vide huad Sønnens Lærdom er/ oc huad wi skulle lære aff hannem.

✿ End dog her skulde vel oprегnis Christi Lærdom i almindelighed / som den hellige Prophetiske och Apostoliske Scrifft indeholder.

✿ Om Gud Fader / Søn oc hellig Aand.

✿ Om tre Personer oc en Verelse i Guddommen.

✿ Om ret skillsmisse imellem Loven oc Euangelium.

✿ Om den Tro tillid mand bør at sette til Christum.

✿ Om Pœnitentze / anger oc suelse.

✿ Om kiøds oc blods dræbelse.

✿ Om naade oc retferdig gørelse.

✿ Om kerlighed oc gode Gierninger.

✿ Om lydelse / den enis imod den anden.

✿ Om paakaldelse oc om en Christen bøn.

✿ Om Taarsit / oc om trøst oc hufualelse i angest oc wselhed.

✿ Om de Høyuerdige Sacramente / Daab / Christi Naduere / oc om huert Menniskis afløselse i synderlighed.

✿ Om Edruskab / affholdelse / kyskhed

oc

oc andre dygder.

✿ Om vor Christelige frihed.

✿ Om den hellige Kirkis magt / nøgler oc befalning.

✿ Om verslig øffrighed

✿ Om ecteskab / oc Børns Gudfryctig optuctelse / om huert Mennisckis embede oc haandeuerck.

✿ Om Almissegierninger / oc deluelighed imod de fattige / met Lonen / oc anden trøst. Oc om de siugis beskelse etc.

✿ Disse er den hellige Scrifftis Lærdom i det gamle oc ny Testamente / sandre nock / nyttelige oc nødactige for alle Christne / at de skulle tro vide dem oc lesse der efter.

Dog

✿ Dog ville wi for en større kendelse / trøst oc Husualelse / høre nogle aff Christi egne ord / besynderlige / som ingen anden end hand selff haffuer talet oc fremført / som ere disse.

Jeg er veyen / sandhed oc liffuir / kommer til mig alle / som arbeyde oc ere besuarede / ieg vil verquege eder.

✿ Huo som troer paa mig / hand skal icke smage døden euindelige / Huo som troer oc bliffuer døbt hand bliffuer salig. Jeg er liffsens brød / huo som kōmer til mig / hand skal icke hungre / huo som tror paa mig hand skal icke tørste nogen tid.

✿ Sandelige sandelige siger ieg eder / huad som helst i bede min Fader om i mit naffn / det skal hand giffue eder.

Jeg

✿ Jeg er icke kommen at kalde retuise / men syndere til anger oc ruelse.

✿ Disse ere Christi besynderlige predickener / huilcke ingen Prophete førde saa frem / Denne lardom skalt du høre / mercke oc tro / at Gud vil for denne Søns skyld / vere dig en naadig oc barmhiertig Fader / giffue dig syndernis forladelse / oc gøre dig til sit Barn / Joan: 1. Saa mange som der anammede hannem da gaff hand dem mact at bliffue Guds Børn.

✿ Denne er den salige / fortagelige nødactige lardom / som Gud vor Himmelske Fader haffuer ladet oss forstaa oc saa i denne tid / aff hans blotte oc bare naade oc miskundhed til at oplituse oss / som viste inted aff saadant tilforn / den tid de vilde oss hen til vare egne oc andris Gierninger / til Helligens

paakal-

paakaldelse etc. Men at salighed skul-
de giffuis oss aleniste ved vor Herre
Jesum Christum/oc at wi skulde hol-
de hannem for Guds elskelige Søn/
der er/at wi skulde sette saligheds haab
til hannem aleniste/der om lærdis aldri
it eniste ord rent oc klart / oc icke end
helder i dag læris hoss Papisterne. Ja
de forfølge denne lærdom/lige som Ket-
teri oc Mytteri. Men ver du visser i
din samuittighed/at denne lærdom vaar
ocsaa i det gamle Testamente/fra før-
ste Verdens begyndelse/ alligeuel hand
bleff icke saa fremført som aff Christi
mund/dog om Christo / fra den første
foriettelse/ sō vore foreldere finge oc skal
vare til Verdsens ende / huor aff denne
lærdom kaldis ocsaa den Prophetiske
oc Apostoliske lærdō/til huilcken Gud
er altid bundē met sin Aand/ oc haffuer
veret oc vil ocsaa vere bunden der til/
ind til domme dag. Oc denne lærdoms
forac-

foractelse oc forsømmelse haffuer Gud altid straffet / saa vel paa Øffrighed som paa Vndersaatte / Thi denne haffuer verit / er oc skal vere den rette endelige sag / huor faare Gud bevaret baade Øffrigheden oc vndersaatte / som er / for hans hellige Kirke / oc den sande salighedes lærdom.

✤ Hand tilfeder vel vndertiden / vdi hans langmodighed / at den endelige sag forglemmis oc forsømmis / Men hand kommer dis haardere der faare igen met straffen oc piner.

✤ Icke vaar der helder anden endelig sag til / huor faare at Gud haffde en besynderlig tilsiun / til det Jødske folck / end den vdødelighed / som skal vere i Himmelen ved Guds Søn. Thi de haffde oc kende deris Messiam / det er / Christum deris middeler oc saa offte

som

som de giorde pact met Gud / saa offte loffuede de / at de vilde henge ved denne lardom / huor met de kunde bliffue retferdige ved Christum den rette midler.

✿ Der faare / alligeuel at Gud straffer andre suare synder / som Kong Dauids hor oc mord etc. Saa straffede hand dog aldri sit folck som hand giorde / naar de forsmaade denne lardom / oc vilde icke høre hans hellige Propheter / men gaffue sig til affguderi / som du finder det saa i sandhed at vere / huad heller du seer til Offrighed eller til vndersaatte i Jødedom met

✿ Naar den sande lardom / som vaar forfrelsens lardom / om vor Herre Christo bleff bevaret reen oc klar / da gick det Guds folck vel / oc deris modstandere maatte vndergaa oc falde vdi deris egne Suerd / icke alenist vnder Mose /

Josue

Josue oc Dommerne / men ocsaa vn-
der Kongerne / Propheterne / Prieste-
høffdinger oc Wachabeer. Der om bar
den hellig Aand vidnesbyrd i alle det
gamle Testamentis Historier / oc be-
synderlige i Kongernis Historier / oc om
huer Konge i sig selff.

✿ Om de gode Konger staar der
saa screffuit. Hand vandrede vdi Da-
uids vey / alligeuel at Dauid end syn-
dede mod Vriam oc hans hustru / dog
for hand bleff paa den rette grunduaal /
oc hengde ved forretternis lardom in-
derlige oc hiertelige / ind til hans døde-
dag / for sig oc for sit gandske Rige / da
kaldis hand vdi Scrifften fuldkomme-
lig / det er / god oc Gudfryctig.

✿ Om de onde staar der saa screff-
uit / Hand vandrede vdi Hieroboams
vey / vdi Achabs vey etc. fordi / at de for-

smaade dēne lardom/ om den rette mid
ler vor Herre Jesu Christo/ oc beskicke
de den selff vden ved Guds ord / saa
gaat som it Paffuedom / met affgude
ri oc falsk Guds dyrckelse.

❧ Om de middelmaade Konger staar
der saa screffuit. Hād giorde vel det som
ret vaar faar Herren/ det er/ hand til
stedde vel forrietternis lardom/ men dog
icke aff it retsindgt hierte. Thi hād tog
icke de Høye bort/ det er/ hand lod den
falske Guds dyrckelse faa sin fremgong
met / saa at Guds ord bleff der vdoff
uer saa forhindret oc fortrygt/ oc Dieff
uelen haffde sin Cappelle hoss Guds
tempel/ oc der ginge de Konger ind oc
icke vdi Tempelet. Thi det er icke at
vere en Gudfryctig Øffrighed/ at lide
oc tilstede den rette Guds dyrckelse paa
den ene side/ oc den falske Guds dyrc
kelse paa den anden side. S: Hans kal
der

der det i sin obenbarelsis bog / at vere huercken varm eller kold / men alenisse luncket / oc at Gud vil vdspy saadāne aff sin mund / Her bar den hellig Aand icke offuer / Icke see de hellige Prophe-ter helder igennem fingre / men de sette huer Kong fri paa maalet / som hand vaar til ond eller god.

✿ Men paa det / at baade Øffrighed oc Vndersaatte i dette Rige kunde see den i spegel / ville wi tage nogle exempler oc efftersiun faar oss / først aff Kongerne / som vaare skickede offuer Guds folck / oc siden der hoss aff det Israelitiske oc Jødske folck / at Gud loffuer altid sit ords lydelse / oc straffer samme sit ords foractelse / Saa lenge som Salomon hengde ved Gudz ord / vaar hand kier / men der hand bleff wgudelig oc affgudisk / da fick hand stray at høre huad pine oc plage / der

vilde følge effter / som vaar denne / at Riget skulde skilles at ved hans Tienere Hieroboam / oc folckit skulde falde fra huer andre / Ja Gud opuecte stray mange fiender mod hannem / der hand haffde tiet oc offte paamint hannem / besynderlige de tho gonge / som staa beskriffue i den første Kongers boge tredie oc niende Capitel / oc der hand haffde ladet atuare hannem / huad straff der vilde følge effter / i den første Kongernis bógs elleffte Capitel / Her skulle de lare som ere i Øffrigheden ath flyonde Quinder oc andet ont / som Kong Salomon vilde icke fly.

✿ Achas foruende noget nar alle ting i Jerusalēs Tempel / som hād viste der kunde vere den wgudelige Assyrieske Kong behalige / oc til tacke tit. Revi. Vocte sig der saare de som ere i Øffrigheed / at de inted gøre de wgudelige

lige til vile eller til tacke-

✤ Josaphat en Gudfryctig Kong slo sig t stridzhandel met den wgudelige Kong Achab/at hand vilde vndsette hannem oc staa met hannem vdi Strid / oc vaar nar kommen om liffuit / besyndetlige for hand vilde icke lyde den Prophete Micheas at.

✤ Der faare skal en gudfryctig Offrighed icke haffue handel oc omgengelse / eller gøre nogen pact oc forbund met de wgudelige/saa at det kand gøre Religionen skade / eller at mand kand falde fra Troen for deris skyld.

✤ Ezechias en gudfryctig Kong/ der hand vaar opkommen aff sin suare siugdom / loed hand den Babylonske Kongis legater oc sendebud see al hans rigdom oc herlighed / oc det vaar en

2 Reg: 20. aarsage / siger Esaias / til det Babylonske fenxel.

Der saare see sig Offridheden i spegel / oc sly sig al are gerighed oc forfengelig ross.

✤ Josias maa vare for alle andre / vor Kongis oc Raads spegelbog oc
2 Reg: 22 et 23. efterstun / Thi saa scriffuis der om hannem.

✤ Faar hannem vaar icke saadan en Kong / der saa vaar omkringuent til Herren / vdi sit gandske hierte / vdi sin gandske siel / oc i al sin krafft / icke haffuer det helder varit saadan en efter hannem / fire oc tiue drabelige gerninger giorde hand / paa det / at hand kunde beholde den sande Guds dyrckelse wbesmittit i alle maade / lass dem der samme sted.

Joram

✤ Joram Kong Josaphats søn gjorde det som ont vaar / fordi hand tog den wgudelige Kong Achabs daatter til hustru / See huad ont it wgudeligt suoger skab kand komme aff sted / vdi øffrigheds stat / Den hellig Aand kand icke tie det / oc der fulde en euig sjugdom oc en wdød / effter det breff som Elias screff hannem til. 2 Par: 21.

✤ Joas gjorde det som ret vaar saar Herren / saa lenge som den præst Jojada leffde / men der hand vaar død / da beuegede de førster i Juda / Kongen til at forvandle Religionen / oc der Zacharias Jojade søn haffde straffet det / bleff hand thiel slagen imellem Templen oc Alteret Mat: xxiii. See huad en from Guds ords tienere kand vdrette met sin troskab.

✤ Lade sig her vor Øffrighed i

dette Rige paamtnde om alle disse ting.

✤ Hen vndersaattene kunde see sig i spegel paa det Israelitiske oc Jødiske folck. Naar de vaare gudfryctige oc haffde Guds ord faar øyen / och Religionen kier / da gick det den vel / Hen der de forlode Guds ord / da bleffue Israeliterne bortførde til de Assyrer / oc Jøderne til det Babylonske fenpel. Saadanne tiender gaa her ocsaa i dag om Tyrckere / om Vien / om Engeland / om Tydskland etc.

✤ Der faare lade sig huer vere paamint aff disse exempler / oc høre sig Gud Faders Røst / om hans kiere Søn / der hand saa befaler oc siger / Hænen skulle i høre / oc ingelunde lade sig affuende eller fratryskis fra denne Røst / ehuad mand skal lide der offuer. Thi Christus maatte selff lide. Tacke du Gud / for den naade / at du haffuer høre hans røst. Mine faar / siger Christus de høre min Røst etc. Joan: 10

Den

Den fiortende predicken om menniskens skrøbelighed.

Texten.

OC der Disciplerne hørde det/ fulde de ned paa deris ansict oc frøctede saare / oc Jesus gick til / oc rørde ved dem / oc sagde til dem/ Staar op/ frycter icke/ oc der de løffte deris øyen op/ da saac de ingen vden Jesum alene. Thi der røsten skede/ bleff Jesus funden alene.

Nu

Vi følger her efter/ først huorlunde Disciplerne bleffue til sinde/ der de haffde hørt Gud Faders Røst. For det andet/ huad Christus giorde mod dem/ for det tredie/ at Christus daar alene/ den tid Røsten hørdis.

✿ Disse try stycker ville wi kortelige offuerløbe efter huer andre/ at wi kunde gøre ende paa denne Historj.

✿ I disse tho neste predickener vdlagde wi/ efter tidens leylighed/ Gud Faders Røst/ om hans Søn vor Herre Jesu Christo. Ved disse try stycker/ at hand er Guds Søn/ at hand er den rette mildeler/ at mand skal høre hannem alene. Men see her/ huad her hende disse Discipler/ der de hørde same Røst/ Saa scriffuer Euãgelisten/

De der Disciplerne Haffde dette høyt/ fulde de ned paa deris Ansict oc bleffue storlige forferdede oc forskreckede / Hui saa? Skulde de icke haffue suaret oc tacket Gud Fader for sin Guddömelige obenbarelse / oc at de vilde vere lydige til at høre hans Søn? Hui fulde de ned? Hui bleffue de forferdede oc end storlige? Lader oss her lare en merckelig lardom / vdi denne Disciplernis gerning / at det er it Menniske wlydeligt at kunde høre / naar Gud taler vdi sin Maiestat. Thi Guds røst er kiødet forskreckelig. Fordi at Mennisken er dødelig oc Gud er wdødelig / Mennisken er fordactig oc Gud er almectig / som der staar i Psalmen. Du est meget arefuld / Liuset er din Kladebon / du lader dig føre paa Skyerne / som paa en Vogen / du vandrer paa Vedernis fiere. De Gen: iii. der aff kom det / at Adam flyde for Guds Ansict / Psal: civ.

oc

oc der Gud kaldede at hannem/ suarede hand / Jeg hørde din røst oc fryctede. Thi før end hand syndede / da talede hand dristelige / oc omgicks met Gud / men effter synden kunde hand icke lide/at Gud talede til haunem.

✿ Dette er vort køds vilkaar i Adam / oc vor store skrøbelighed / at wi kunde icke fordrage Guds Røst
Deut: 5 oc ord / som Jøderne kunde icke lide Guds Røst hoss Sinai bierge. Thi de sagde til Mose / der som wi høre lenger vor Herris Guds Røst/da dø wi/ huad er huert kød / at det skal kunde høre Guds røst/ som taler mit aff Ilden (som wi haffue hørt) oc kand bliffue ved liffuit? Gack du helder til oss etc. Der Herren hørde det / sagde hand til Mose. Jeg hørde folckens røst/de tale vel etc. I saa maade haffuer Gud medynck offuer vor skrøbelighed / at hand

lader

lader dødelige Menniske / vore ieffnlige tale til oss ved predickere / oc haffuer lige saa giort i det gamle Testamente Heb: 1. I mange maade talede Gud i fordum dage til fædrene ved Prophester etc.

❧ Oc hans Søn vor Herre Christus talede effter sin opfarelse til Himmels / ved hans Apostler til Verden / oc i dag ved Guds ords Tienere / I Ørtegaarden talede Christus aff sin Guddommelige mact / oc stray bleffue hans modstandere nedslagne til Jorden. Hand talede til Paulum paa Veyē til Damascum / och hand falt stray ned paa Jorden. Ja Menniskен kunde icke end lide / at Englene tale met dem / end sige Gud almectigste selff. Sō Zacharias oc Jomfru Maria bleffue forfærdede aff Engelens tale / Saa stor er vor skrøbelighed / Der faare haffuer

Gud

Gud giort en stor velgerning mod oss/ at hand haffuer giffuit oss sit hellige ords tienere/ som skulle tale met oss.

❧ Men huad skeer der? Menniskens fortraadēhed er saa stor der imod/ at det som Gud giffuer dem til gode/ det tage de til onde/ oc foracte ordet/ for det fremføris ved Menniskens Røst/ oc lade sig fortørnis der aff/ at de ere fattige ringe Personer/ som predicke faar dem. Huercken kunde de høre Gud selff/ icke ville de helder høre dem/ som Gud befaler at predicke faar dem/ De wgudelige Jøder/ hørde lige saa meget Mose/ som de hørde Gud/ Thi de vore wlydige oc foractede ordet/ Saa skeer det ocsaa her/ at Gud Fader lader selff sin Røst høre fra Himmelen/ fordi at de vilde icke høre den fattige ringe actet Christum/ oc end paa denne dag/ lader sig see fra Himmelen met te-

gen

gen oc tertegen oc i andre maade / huor
met hand vil giffue til kende / at hans
hellige ord / oc hans predickere Røst /
foractis aff den wgudelige Verden.

✤ Der saare ville wi lære vdi
denne sted / Guds velvilighed imod
oss / at hand vilde haffue sit loff fulkō-
met aff wmyndige oc diendis Børns
mund (saa kalder hand sit hellige ords
tienere / vdi den viii Psal) oc lader oss Psal: 8
met dem aff Thessalonica anamme
ordet / som det vaar høyt aff Gud selff Thessa: 2.
oc randsage Scrifften met dem / oc see
om det haffuer sig saa / oc foracte inge-
lunde Guds ords Tienere. Tht saa Act: 17.
siger Christus. Det ere icke i som tale /
men det er eders faders Aand / som ta- Matth: 10.
ler i eder. Oc S: Powel siger / teg taar Rom: 15.
icke tale noget / som Christus haffuer
icke befalet mig at tale / oc den hel-
lige Petrus scriffuer saa. Huo der ta- 1 Pet: 4.

ler

ker/tale sig Guds ord etc.

✿ Dette altsammen skulle wi jo gerne bede om/at wi maatte faa Guds salige ord athøre. Thi Gud taler venlige met oss oc i Naaden/men hand vil tale til de wgudelige i sin vrede. Psalm.

✿ For det andet i denne Text/ Jesus gick til oc rørde ved dem/ her høre wi om Christi rette embede/ huor met hand beuiser sig at vere vor Midler. Thi hand gaar stray til/oc trøster de forferdede/opretter de nedslagne/befaler dem/ at de skulle icke frycte/ vdlegger dem sin Faders Røst/ som hand vilde saa sige. Frycter eder icke. Det som i høride/ er icke sagd aff en vred Gud/ men aff en god oc veluillig Fader. Her er ingen fare paa ferde etc. Her lære wi dette/ at lige som Christus da ledde sine Discipler paa Bierget met

sig

sig oc de bliffue der forferdede / oc forskreckede / oc hand stray trøstede oc husualede dem igen / saa leder hand oss ocsaa met sig paa denne dag ind vdi atskillig forfærelse / lige som Gud vaare mod oss oc icke met oss / men hand trøster oc husualer oss igen / met sin Aand oc ord.

❧ For det tredie / at Jesus vaar alene / der Røsten hørdis oc at Mose oc Elias vaare da borte / det haffuer oc sin merckelige lærdom met sig. Thi Christus skal alene gøre alt det som hører til vor salighed. Mose oc Louen biude oc befale sigendis gør det / men der kand inted ske aff.

❧ Elias oc Propheterne giffue til kende huorlunde at Louen skal fuldkōmis / men de fuldkomme hende icke / de gøre icke retferdig / Christus aleniste maa der til / oc hand maa det gøre.

Mose oc Elias haffue ende/ for Christus er kommen. Der faare bør oss at sette vor Tro paa Christum alene. Thi hand haffuer igenløst oss/ hand er vor salighed.

Den Femtende Prædicken
om Christi forbiudelse oc Apostelens lydighed.

Texten.

OC der de ginge ned aff Bierget/ befalede Jesus dem/ at de skulde ingen sige noget aff det som de hafde seet/ buen naar menniskens

Søn

Søn stode op aff døde/ och hand sagde / i skulle ingen sige denne siun/ ind til saa lenge / at menniskens Søn opstaar fra de døde.

Oc de hulde det ord hoss dem selff oc spurde til sammen at / huad det skulde vere / naar hand vaar opstanden fra de døde.

HEr følger nu den siste part effter/ aff denne Historie/ huad der skede den tid / de vaare nedkomne aff Thabor Bierge/ oc delis denne part i thu stycker.

✿ Den ene/er en forbiudelse/ huor met Christus forbiuder Apostlerne / at

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

de skulde icke obenbare dene siun / før end hand er opstanden fra de døde.

✿ Den anden part / er en liudelse under samme forbiudelse / at Apostlene tagde stille / oc sagde ingen noget der aff / i de dage.

✿ Oc settis oss her saar øyen tuende merckelige dygder / som er en Aandelig høffuiskhed.

✿ Om den første part at tale / siunis det at vare vnderligt / at efterdi denne forklarelse bleff to giort / for vor Herris Jesu Christi Ære oc herlighed / at vor Herre Christus alligeuel forbiuder sine Discipler at de skulle icke obenbare det saar nogen / Saadant finder
Cap: 16. mand ocsaa hoss Matthæum. Der Christus / efter at S: Peder hafde bekent Hannem / forbød sine Discipler /

at

at de skulde intet tale der om / at Hand vaar Christus. Oc i det ottende sagde Hand til den Spedalske. See til / at du siger det icke saar nogen / Oc lige saa Matth: 8.
Hoss Lu: i det ottende / effter at Hand hafde optreyst den Høffuitsmands daatter / forbød Hand de samme tre Discipler at de skulde ingen sige det / som vaar skeet / oc i mange andre steder findis det samme. Hui gjorde Hand det? Er der nogen lønlig sag til / som Christus haffuer forvaret sig selff / den ville wi icke randsage effter / efterdt det er oss da wmueligt at vide. Men de sager ville wi fremføre / som oss ere obenbarede i den Hellige Scrifft. Luc: 8.

✿ Christus vilde icke / at saadant skulde obenbaris før end paa den bebefickede tid om Hans Æris obenbarelse / det er / før end Hand haffde taald død paa Kaarssit. Denne sag setter

Matth: 8. hand der hoff/ Matth: xvi. at hannem
bynde at stige op til Jerusalem / oc der
Luca: 9. lide meget. Luca ix. staar det end
klarere. Thi saa siger hand der. For-
di at Mennisckens Søn bør at lide me-
get/ oc forskiudis aff de elste etc.

✲ Saa her i denne sted/ siger hand /
Saa lenge at Mennisckens Søn staar
op fra de døde.

✿ Der saar vilde icke Christus/
at saadant skulde obenbaris aldelis før
end hans pinelsis tid vaar kommen /
enten der saar / at hans pine oc død
icke skulde forhindris / som der staar
screffuit 1. Cor: ii. Der som de hafde
kent hannem / aldrig hafde de Kaars-
fest Ærens Herre/ eller for andre sager/
som er/ at Christus for sin Høiskhed
vilde giffue

sin

316. 8°

sin Fader al Ære Joan: viii. Jeg arer mig icke selff. Item Jeg arer min Fader.

❧ Christi Lardom oc vnderlige Gerninger/vaare en indgög til Christi Ære oc herlighed. Der hoss ocsaa denne forklarelse / som haffde ellers verit tilforgeffues oc aldelis vden fruct / oc ingen mand trode det saa at vere / haffde icke samme forklarelse bleffuen stadfest met Christi Opstandelse fra de døde. Der saare maatte mand bie effter hans opstandelsis tid / i huilcken hand skulde ydermere forklaris ved helliggørelsens Aand / at vere Guds Søn Rom: i. Paa det / at det som bleff hergiort synlige paa bierget / kunde bliffue troligt / aff merckelige oc naffnkundige ting / oc giøre saa mere fruct. Der saare bør først alle Guds ords Tienere / oc siden alle andre Christi tro tienere / at

L v lare

Lære her i denne sted/ icke aleniste den merckelige dygd/ som kaldis høffuiske-hed eller maadelighed / huor met huer skal icke holde ãdet aff sig selff/ end det
No: 12. som hannem bør at holde aff sig/ Men ocsaa at skulle ville skiude fra sig al den ære/ som Gud Fader / oc vor Herre Christo tilkommer/ oc det aff vor Herris Christi exempel oc efftersyn/ indtil saa lenge/ at wi faa huer sin ære som oss bør at haffue aff Gud i sin tid etc. Wi ere Guds børn / men vor verdighed er icke end obenbaret/ dog skal hun obenbaris met vor Herre Christo / vdi Guds børns obenbarelse Coloss: iii. i. Joh: iii. Lader oss fordi bliffue saa lenge skiulte/ som Paulus siger/ at vort liff er skiult i Christo.

❀ Om den anden part at tale / som er / om Disciplernis lydelse / oc Christi forbud/ giffuis til kiende deris groffue

groffue vankundighed / i det / at de ſpurde huer andre at indbyrdis / huad det ſkulde vere / naar hand vaar opſtanden fra de døde. Oc later mand mer at opſtandelſen ſyntis kiød oc blod at vere en vnnlig ting / indtil ſaa lenge det offuerwindis met ſandhed.

❧ Chriſtus vilde at den obenbarelſe oc forklarelſe ſkulde ske beſynderlige faar diſſe tre Apoſtler / at hand kunde beſtycke den imod den tilkommende forargelſe / ſom kaarſit oc døden vilde føre met ſig / men hand kunde lidet vdrette der met. Thi der feſtelſens tid kom da haffde Peder forgiemt alting / oc forſor hänem / oc ſagde / at hand kiende icke det menniſke / Diſligeſt oc ſaa bleffue de andre forargede i hänem / dog bleff den obenbarelſe fructſommelig oc kaffnlig efter opſtandelſen / at de kunde diſſ viſſere gribe fat paa troen / om Chriſ-

sto den leffuende Guds Søn / oc om
Hans aandelige Rige rettelige at begri-
be oc forstaa. Det aff kommer der / at
Peder i sit vndet sendinge breff / der
som hand stadfester sin bekiendelse / at
Jesus er Christus den leffuende Guds
Søn / drager denne sted frem oc denne
forklarelse til vidnisbyrd. Oc Paulus
til de Corinther ii. Cor: iii. der som
hand ligner den skulte Mosi Ansict /
met den oprecte Jesu Christi Ansict /
der skiuder hand ocsaa hen til denne for-
klarelse. Men om disse tho steder / som
Petrus oc Paulus scriffue / ville wi
nest Guds hielp tale mere i den neste
predicken / huilcken ieg forhaaber at skal
bliffue den siste i denne Historie / om vor
Herris Christi forklarelse.

¶ Men disse tre Apostler tie diss
imellem / oc ere vor Herris Christi for-
bud hørige oc lydige / huilcket exempel

wi

wi skulle icke end heller forglemme / at wi kunde vide at det er styndom tid at tie / oc vndertiden at tale. Denne dygd er en aandelig klaagskaff oc snildhed / som Christus vaar her snild / at hand icke stray vilde lade sin forklarelse obē-baris faar alle / mē aleniste faar disse tre Discipler etc. Thi mād skal icke altid / oc i alle steder / sige det oc det / alligeuel det er end sandhed / men mand skal giff-ue act paa den omstandelighed oc huor skrøbelige de ere / som høre saadant / om de kunde det oc begribe etc. Thi sand-heds kiendelse haffuer sine trapper oc sin tid / vden huilcke mand skal intet fremføre / som icke kand fremføris met fruct / Der faare skulle wi icke mene el-ler tencke / at alle ting skulle sigis oc vdrobis / som wi vide sande at vere / al-ligeuel at de kunde vere nyttelige / vden det kand ske i ret tid / oc aff god aarsa-ge / at de kunde fremføris met nogen

fruct etc. Saa holt oc den hellige Paulus sig til/ at vere alting for alle / saa at hand vddelede oc skiffte Guds ord effter som hand saa/ at huer haffde behoff for sin persone/ Oc disligest den Epistel til de Hebreer i det fēte Ca: giør skilsmisse imellem melck oc anden mad/
Heb: 5 Der faare bør den aandelige snildhed at vere hoff alle som skulle lære oc vnderuise andre/ vere sig obenbare i Kirken eller oc besynderlige i huer Mands huss.

Den xvi Predicken.

HEr til haffue wi hørt det hellige Euangelium om vor Herris Christi forklarelse i mange predickener/ nu ville wi ocsaa høre i denne siste predicken noget aff den hellige Epistel som S:

Peder

Peder ſcriffuer i ſaa maade etc. Wen det giøris her førſt behoff at paamin- 2 Pet: 1.
de de Chriſtne / om dē Apoſtoliſke ſcrifft oc om Apoſtlernis ſendinge breff / at de ere lige ſom nogle ſigneter eller ind- zegel ſaar den lerdom / ſom de hellige Euangelia indholde / oc ſaa gaat ſom en vnderſcriffuelſe / Exemplum / Jeg paulus vnderſcriffuer i Z: Matthæi Euangelio / Jeg Peder vnderſcriffuer met min pæn oc mit blod / Den hel- lige Petrus ſcriffuer tuende ſendinge breff / den ene er en formanelſe til at beholde troen / den anden til at beuiſe troen met gode gerninger / oc hand ſcriff- uer til alle Chriſtne / vere ſig aff He- denſke eller Jødiſke folck / ſom vaare hen ſtrødde oc atſpridde iblāt de vantro oc affgudiſke folck / at de ſkulde bliff- ue beſtandige i troen / oc at huer ſkulde giøre ſit kald faſt oc viſt met gode ger- ninger.

✿ Wey det som ieg nu opregnede
ii. Pet: ii. her vdi en summa/at Peder
loffuer oc prjser det hellige Euangeli-
um/oc raader alle at gøre den rette E-
uangeliske fruct / imod menniskens lær-
dom / der vdi beuiser hand sin lerdom
met myndighed/oc det besynderlige met
tuende Argumente / Det ene er om
Guds Faders vidnisbyrd / om hans
Søn paa Thabor bierge/det andet er/
om Prophæterne oc scriffternis vdleg-
gelse / at de ere icke vdspundne vdaff
menniskens skal oc foznufft / men aff
den hellig Aands obenbarelse / at den
hellig Aand er den beste oc eniste scirff-
tens vdleggere/ som Petrus vilde saa
sige/ Den hellige scrifft /som wi predic-
ke faar eder/er icke it fabel/kaanstelige
optenckt/men obenbaret aff Himmeley/
huilcket ieg haffuer hørt met mine Øren
paa Thabor bierge. Der nest er den
hellige Aand baade den som dicterer oc

vdleg-

vdlegger den hellige scrifft / om Guds Søn / saa at de tho Personer i Guddommen komme offuer it i den middelste Persone / som er / i Christo Jesu. Der saare bør eder icke at tuile om häs lerdom / men at giøre den visser vdi eders hierte / met eders gode gerninger.

✿ Nu ville wi kortelige vdlegge huer part besynderlige til vor opbyggelse / oc til den Histories stadfestelse / som er / om vor Herris Christi forklarelse / at wi kunde altid lade hende vere oss befalet.

✿ Først siger H: Peder ney der til. Jeg haffuer icke efterfølt hine klooge fabel / i det / at ieg haffuer giffuit eder vor Herris Christi krafftige tilkōmelse til kiende / som hand vilde saa sige. Den gantske Verden er fuld met menniskens lerdom om / religion oc

Gudsdyrckelse/men det er idel fabel/ som synis vel at haffue noget paa sig/ oc som den hellige Paulus siger/at det skin oc gliser som det skulde vere visdom/til at bedrage oc besuige enfoldige mēnicke met/som hand siger ocsaa til de Colosser. Capite ii. Lader ingen besuige eder/ met den forfengelige Philosophia/ oc mennickens visdom etc. Men/ siger S: Peder/ wi haffue seet hans Herlighed/den tid hād anammede heder oc ære aff hans fader/ der hand hørde denne røst/ fra den høymectige ære/ Denne er min Søn etc. Met huilcke ord hand lærer off/ i det Christus er forklarit/ at hād er en Kōge/ en Herre/ Guds Søn/ en arffuing til alting/oc at denne er den sande lerdom/ at lære Christum/ at vere saadan/ som der staar screffuit i den anden Psalme/ At dette ene er Guds befalning/ oc det vil hand haffue predicket/ Du est min

Søn

Søn/ huo det tror hand bliffuer salig/ oc vden denne lerdom er ingen anden til salighed/men altsammen idel fabel/ skøne oc deylige til at besuige menni-sken met. I saadan maade predickede S: Peder om Christi forklarelsis Historie/oc om det hand saa oc hørde paa Thabor bierge.

❧ S: hans Babtist saa ocsaa noget nær saadan en syn hoff Jordans flod/men dog icke saadan en forklarese/ oc hand robte alligeuel/oc sagde/ See Guds lam etc. Oc S: Peder robte/oc sagde/ Du est Christus Guds Søn. Disse ere sande vidnisbyrd/at vor Herre Christus er Gud oc menniske/ er sandelige Guds Søn/ en Konge oc Prest/sandelige loffuit aff Faderen ved den hellig Aand/ det skal mand lære oc tro/ oc at i hannem alenist er alt vort liff oc salighed/i hans haand er alting/ Matth: 3.

for hand er Sønnen oc arffuingen/at huer Simon Bar Jona/ som det kand bekiende met sin mund / hand er hellig oc salig. Thi der er intet andet naffn giffuit mēnisken / huor ved de skulle bliffue salige.

❧ Denne er den ypperste Artiekil om vor salighed/vden Louen/vden mēniskens paafund/ vden vore gierninger oc forskylding/at Christus den leffuende Guds Søn er obenbaret/ oc at mand skal høre hannem/kiende hānem/ tro paa hannem/bekiende oc bestaa hānem/at hand er vor saligbed/liff oc opstandelse/ oc at mand skal bliffue varafftig oc dø bort i denne bekienbelse. Der faare obenbarede den gantske hellige Trefoldighed sig paa Thabor bierge / lige som tilforn der Christus bleff døbt / at alle tro Christne kunde der aff bestyrckis / Her vaar Guds

Søn

Søn til stede i en ærefuld skickelse/ her vaar Faderen/ som forklarede sin Søn/ met sin røst/ her vaar den hellig Aand i en skinnende Sky/ Der nest ocsaa disse thu vidnisbyrd / Moses oc Elias/ det er/ Loue oc Propheterne/ Dette er det/ som Paulus siger Rom: iii. Guds retferdighed er obenbarit i Christo/ som haffuer vidnisbyrd i Louen oc Propheterne.

❧ Dette altsammen/ siger den hellige Petrus sig at haffue seet oc hørt. Denne røst/ siger hand/ hørde wi/ der wi vaare paa Thabor bierge/ oc strax førde hand sig ind paa falske lærere/ som hand kunde vide i Aanden/ at de skulde komme / oc necte Christum / Oc hand beskriffuer visselige Paffuedomet i det neste Capitel her effter/ oc betager Paffuen den aarsage vdi enden paa dette Capitel/ oc siger/ at den hellige scrifft

skal

skal icke vdleggis effter Menniskens vilie/men effter den hellig Aands obenbarelse / i det samme ord om Guds Søn / lige tuert imod kant du lase in Decretis vdi det Capitel. Cuncta permunduin etc. Der saare paamindis vi her aluerlige / at vi skulle imodstaa Paffuens verstygelige lerdom / oc predicke vor herre Christum / oc bliffue to der hart ved / Amen.

Joan: vii.

✠ Jeg haffuer forklaret hänem / oc ieg vil atter forklare hannem. Da sagde folcket som der stod hoss / oc hørde til / det tordnede. De andre sagde / der talede en Engel met hannem. Jesus suarede / oc sagde / denne røst skede icke for min skyld / men for edere skyld. S: Pe-

513. BIX

S: Peders Epistel om vor Herris Christi forklarelse

ii. Pet: i.

WI effterfulde icke kloge Fabel / der wi kundgiorde eder vor Herris Jesu Krafft oc tilkōmelse. Men wi haffue selff seet hans Herlighed / der hand fick ære oc priss aff Gud Fader / formedlest en røst / som skede til hānem aff den store herlighed / i saa maade / **Denne er min elskelige Søn / i huilcken ieg haffuer behagelighed.** Oc wi hørde denne røst komme aff Himmelen / der wi vaare met hannem / paa det hellige Bierg.

Prented i Københaffn M. D. L. V.

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

L. ii. fa: ii. lin: ix. lass høuiskhed oc snildhed.

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)